

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir pețit prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Revistă.

Primejdie în Balcani . . . De câți-va ani să aude mereu acest strigăt. Câte unul sau două din statele Balcanice ajung în conflict de interese și iute și degrabă vreau să scoată sabia din teacă și să se războiască. . . Dar atunci pășesc în mijloc statele mari, diplomații, și prin staturile binevoitoare, prin amenințări și alte mijloace, stâng focul, ce în pripă era să aprindă un colț al Europei. Statele și stătuțele de voie de nevoie să așupun și totul reîntră iarăși în liniște pe un timp oarecare.

Cel din urmă conflict mai serios s'a ivit în Balcani anul trecut, când cu anexarea (alipirea) Bosniei la împărăția noastră. Să sburlise rău Sârbia și Muntenegru și, cum știm, era să înceapă războiul cu monarhia noastră. Dar diplomația, și în deosebire ținuta împărăției germane pentru noi, a silit pe Sârbi să-și ia samă și să se liniștească.

Un asemenea conflict s'a ivit acum între Turcia de-o parte și Bulgaria și Grecia de altă parte. De-o săptămână încoace s'au înăsprit de-odată trebile, și s'a răspândit alarma de războiu. Mai cu samă să prezenta ca primejdios conflictul între Turcia și Grecia și telegramele prevesteau începutul războiului în câteva zile. Chiar și foi mari europene, cum e *Times* din Londra și *Figaro* din Paris scriau îngrijate de războiul apropiat.

Intre Turcia și Bulgaria să ivise o mică neînțelegere din pricina bandelor bulgare din Macedonia. Svonul de războiu a crescut prin faptul, că chiar zilele aceste guvernul bulgar a chemat la arme câteva mii de răgute și aceasta unui corespondenți de-ai foilor au judecat-o ca pregătire de războiu. Dar buna înțelegere s'a restabilit curând. Atât guvernul bulgar, cât și cel turc au declarat, că n'au de loc cugete războinice sau dușmănoase și doresc pacea.

Mai serios însă a fost și este încă neînțelegerea dintre Turcia și Grecia. Cauza este insula *Creta*. Aceasta insulă mare are populațiune mai mult grecească și ea dorește de mult, ca Creta să se rupă dela Turcia și să se unească cu Grecia. În Grecia asemenea este un partid, care sprijinește aceste nizuințe, — poate pe ascuns și guvernele. — Lupta și străduințele cretanilor au trecut prin multe faze. De când cu alipirea Bosniei însă și proclamarea Bulgariei de regat, Cretanii și-au arătat de nou dorința de unire cu Grecia. De aci își are obârșia conflictul de acum. El s'a înăs-

prit prin faptul, că în Grecia s'a hotărât să se convoace marea adunare națională, pentru revizuirea constituției. Cretanii și-au exprimat dorința, că să aleagă și ei deputați și să-i trimită în parlamentul Greciei, la Atena — ei, cari sunt supuși Turciei.

Acest caz ar însemna știrbirea integrității statului turcesc și de aceea guvernul turcesc a declarat, că dacă deputații cretanilor vor fi primiți în parlamentul grec, ea va începe războiul. Și Turcia a și început a mobiliza armata. Conflictul era gata.

Atunci a pășit la mijloc zilele trecute diplomația. Cele patru puteri mari, Franca, Anglia, Rusia și Italia, protectoarele Cretei, în înțelegere cu guvernele din Viena și Berlin, au declarat, că ele apără drepturile Turciei, că Creta are să rămână și pe mai departe a Turciei. Pe Cretani i-au oprit să trimită deputați la Atena și să zice, că Grecia asemenea ar fi primit admoniție să se poarte cu liniște, altcum i-ar fi blocate (încunjurate) porturile, prin ceea-ce fi s'ar face mari pagube în comerț.

Ținuta aceasta a puterilor a hotărât. Grecia a dat declarații pacifice și telegramele mai noue vestesc, că primejdia războiului în Balcani a trecut și de astădată.

Duminică, în 24 Ianuarie căl. v. s'au împlinit 51 de ani dela unirea celor două principate române, Moldova și Muntenia, punându-se astfel temelii României de azi. A fost un mare eveniment acesta, poate cel mai mare în istoria mai nouă a neamului românesc. Și de câte greutăți n'a dat atunci, la 1859 aceasta nobilă și curată nizuință românească. Să împotriveau unirii câțiva boieri ruginiți, din mârșave interese personale și să împotriveau unele din puterile europene, iarăși vânând interese particulare. Dar a învins iubirea de neam și de patrie a tineretului de atunci, sprijiniți de popor și de nobila și generoasa Franca. Au avut însă tinerii luminați de atunci să ducă lupte grele, istovitoare, gănă ce și-au văzut întrupat idealul: alegerea unui singur Domn în fruntea ambelor țări.

Domnul ales a fost principele *Cuza*, care după alegerea sa la Iași și București, a desăvârșit unirea și contopirea celor două țări surori, iar din șirul luptătorilor să remarcă, ca nește uriași un *Cogălniceanu*, un *Alexandru Negru*, *Bălcescu* ș. a. nume scumpe tuturor Românilor și scrise cu litere de aur în cartea vieții poporului român.

România serbează în fiecare an memoria acestei zile mari cu frumoase ceremonii, luând parte la serbări și presa, foile, cari aduc și ele prinosul de recunoștință acelor mari suflete, cari au luptat, au suferit și s'au jertfit pentru ca să puie prin unire o temelie sigură dezvoltării poporului român.

Descriind în alt loc serbările de Duminică, dăm aci un mic pasagiu din „*Minerva*“. Frunțașă gazetă din București, după ce apreciază la locul prim însemnătatea zilei de 24 Ianuarie și arată luptele uriașe ale generației de acum 51 de ani, încheie astfel:

Când ne gândim la ce a fost înainte de 24 Ianuarie 1859 și vedem ceea ce e azi România, fără voce ne plecăm capetele, drept recunoștință înaintea memoriei marilor visători și luptători cari au săvârșit Unirea.

Și stăpâniți de nobilul sentiment al recunoștinței să înalță în noi, vie și puternică, mândria, că am avut asemenea oameni ca înaintași, dar conștiința ne spune că datori suntem și noi să contribuim la neconținută înălțare și mărirea țării.

Izbânda strălucită a înaintașilor noștri, cari au realizat Unirea, este un puternic îndemn pentru noi, să ne gândim neconținți, la unitatea culturală a românilor, și să căutăm a traduce în fapt gândirea noastră.

Sibiu, 11 Februarie n.

Din luptele noastre. Clubul deputaților noștri a aprobat cu vie satisfacție modul, cum a spus președintele dl Dr. Mihali ținuta partidului nostru, prin vorbirea ce a rostit-o în dietă și pe care am dat-o și noi în anul trecut.

După cum vestește „*Lupta*“, ținuta clubului și vorbirea președintelui a deșteptat vii aprobări în tot partidul național, și multe scrisori și telegrame mărturisesc de sentimentul public al partidului.

Intre aceste este și telegrama venerabilului președinte al partidului național, Gheorghe Pop de Băsești, în care să oglindește opinia publică a partidului întreg. Ea este următoarea:

Dlul Dr. Mihali, deputat, Bpesta.

Gratulez clubului pentru ținuta prudentă, și Ție — președintelui — pentru expozitul făcut cu demnitate în fața programului noului guvern Khuen-Hédervary.

Pop de Băsești.

Esit din temniță. În 2 Febr. a. c. a ieșit din temnița de stat a Seghedinului, dl *Victor Branice*, redactor la „*Gazeta Transilvaniei*“, după ce a împlinit 3 luni de osândă. Dânsul mai are o pedcapsă de împlinit, de 6 luni, pe care o va începe mai târziu.

În legătură cu aceasta amintim, că începând cu 1 Februarie c. redactor responsabil

al „Gazetei“ a fost numit dl *Ioan Spuderca*, eșit și dânsul cu 1 Ian. c. din temnița de stat a Seghedinului.

Pregătirea Slovacilor. Foia slovacă „*Narodnie Noviny*“ din T.-Sânmartin serie, că pentru alegerile apropiate, fruntașii politici ai Slovacilor alcătuiesc un statut de alegere, care va fi aprobat de comitetul central din Turocz-S.-Mărtin. Principiul statutului va fi candidarea unitară centrală. Numita foaie zice, că până acum a lipsit aceasta și de aci a urmat, că au fost aleși deputați slovaci, cari sunt slabi politicieni. Din stările politice nepriincioase și cu deosebire din pasi-vitatea lungă a urmat, că Slovacii n'au deputați mai de samă în parlament.

Un semn al unor stări. Foia engleză „*Daily Mail*“ e informată, că în locul lordului Minto va fi numit vicerege în Indiile engleze lordul *Kitschener*. Cum știm, în Indii să pregătește pe încetul o răscoală contra Englezilor, dar să știe și aceea, că lordul *Kitschener* e un soldat foarte aspru și necruțător. Să vede, că trebuie o mână de fer în Indii!

Comitatul Sibiiului și convenția comercială cu România. În adunarea generală comitatensă a comitatului Sibiiu, ținută Lunia trecută, directorul de bancă *Dr. Wolff*, a propus ca să se trimită guvernului o adresă, prin care să-l roage a pune în vigoare cât mai curând convenția încheiată între Ungaria și România. Propunerea s'a primit cu unanimitate, fiind cauza de mare interes pentru comitatul mărginaș Sibiiu.

Mersul trebilor politice.

Săptămâna din urmă a fost săptămâna târguielilor politice între *Khuen*, *Tisza* și *Andrássy*, pentru a înjgheba un partid guvernamental, alăturându-se la *Khuen* și *Tisza*, partidul constituțional, în frunte cu *Andrássy*. Târguielile n'au izbutit. Partidul constituțional, nu să alătură la *Khuen* și să va dizolva. *Khuen* a fost la Viena și a pus la dispoziția *M. Sale* portofoliul său, rugându-l să aleagă între el și *Andrássy*. *Maiestatea Sa* a decis tot pentru *Khuen* și astfel acesta își organizează partidul cu toată puterea, în vederea viitoarelor alegeri.

Din întâmplările săptămânei mai este de remarcat vorbirea de program a ministrului *Hieronymi*, ținută Duminică la *Iglau*, în care a desfășurat mai pe larg programul noului guvern, apoi numirea unui nou ban pentru Croația.

Amănunte dăm în cele ce urmează:

Tratative politice.

Primministrul *Khuen*, în înțelegere cu *Tisza*, au început săptămâna trecută tratative (târguieli) cu mai mulți fruntași politici, pentru a crea un partid guvernamental, cu scopul „de-a asigura mersul constituțional și dezvoltarea națională a țării“. *Indeosebi* s'au ținut pertractări cu *Andrássy*, ca acesta și partidul constituțional să sprijinească pe *Khuen-Tisza*.

Tratativele nu și-au ajuns scopul. Intre *Khuen-Tisza* nu s'a putut statori înțelegere, mai cu samă din cauză, că partidul constituțional nu-l voiește pe *Khuen* în fruntea guvernului.

Khuen la Viena.

În urma acestui fapt *Khuen* s'a dus Marți, în 8 I. c. la *Maiestatea Sa*, cerându-și audiență. Aici *Khuen* a raportat despre tratativele făcute săptămâna trecută.

Khuen-Héderváry a spus unui raportor dela „*Magy. Táv. Ir.*“ următoarele despre această audiență:

Am făcut raport *M. Sale* despre planul lui *Andrássy* pentru formarea unui minister în frunte cu *Tisza-Andrássy-Kossuth*. I-am arătat toate urmările bune și rele ale unei astfel de formații, hotărît fiind a abzice, dacă *M. Sa* va aproba planul lui *Andrássy*. De aceasta însă n'a fost lipsă, căci *M. Sa* a declarat, că nu să vede îndemnat a se abate dela calea de până aci. Astfel m'a provocat să merg cu ministerul meu pe calea apucată.

Eu atunci am făcut mai multe propoziții privitoare la conducerea mai departe a trebilor de ocărnuire și *Maiestatea Sa* le-a aprobat.

Urmările.

Prima urmare a însărcinării noue a lui *Khuen-Héderváry* e, că partidul constituțional să disolvă, să împrăstie „ca făina orbului“. Unii din deputați — cari adevărat vor mai fi aleși — să vor alătura la partidul guvernului, alții vor sta în afară de partide. *Andrássy* se zice, că se va retrage din politică — ceea ce foarte bine ar face.

A doua urmare este că *Khuen* să apucă cu toată puterea de lucru, să-și organizeze și întărească partidul, după ce, cum a zis el „acum are mână liberă“.

Planurile lui Khuen.

Khuen sosind acasă din Viena, și-a spus planurile unor prieteni politici. El își va organiza partidul, fără conșiderare la organizațiile existente. El nu mai reflectează la ajutorul lui *Andrássy*, dar nădăduiește, că o parte mare a deputaților constituționali se vor alătura la el.

Guvernul va continua atacurile și critica împotriva fostului guvern, cum a făcut *Hieronymi* la *Iglau*, despre ce vorbim mai în jos.

Clubul „*Nemz. Társaskör*“ se va schimba în curând în club politic. Urmează apoi schimbarea fișpanilor prin comitate, ceea ce s'a și început și totodată lucrările de organizație la țară prin cercuri.

Va urma apoi dizolvarea dietei și scrierea de noue alegeri. Când va fi aceasta nu se știe hotărît. Se zice, că dieta va fi dizolvată în Martie și alegerile vor fi în Maiu.

Fișpanii.

Ca de obicei, când se schimbă guvernele, fișpanii sau comiții supremi își dau abzicerea, fiind ei oamenii de încredere ai guvernului prin comitate. Așa au abzis și acum mulți comiți supremi. În locul lor *M. Sa*, la propunerea lui *Khuen*, a numit alții, oameni de-ai noului guvern.

Din comitatele noastre s'a primit abzicerea fișpanilor din comitatele *Cojocna (Cluj)*, *Bihar*, *Arad*, *Cenad*, *Cinc*, *Caraș-Severin*, *Murăș-Turda*, *Sătmar*, *Torontal*. Numirile noilor comiți vor apărea zilele aceste în foaia oficială.

Noul partid și Tisza.

Noul partid să va alcătui din foștii liberali, la cari să vor alătura și alții din diferite partide. Numele lui va fi: „*Partidul muncii*“ s'au „*Partidul cetățenesc-național*“.

Capul noului partid va fi *Khuen-Héderváry*, dar conducătorul și sufletul lui va fi *Tisza*. El a declarat zilele trecute, că sprijinește din toată puterea noul partid și va merge și va agita din oraș în oraș, din cerc în cerc, ca să câștige poporul pentru noua stare politică.

Noul ban al Croației.

Baronul *Rauch*, banul de până acum al Croației, și-a prezentat în 3 Febr. c. abzicerea

din deregătorie sa. *Khuen*, după scurte pertractări cu unii ce sunt aplicați a primi oficial de ban, a propus și *M. Sa* a numit de nou ban al Croației pe *Tomasich*. *Tomasich* e de religie ortodox și astfel el este primul ban ortodox al Croației. El e un politician bun și să crede, că va împăca pe Croați.

Viceban va fi *Levin Chabrak*.

De prin comitate.

Numirea noului guvern este primită prin comitate cu nepăsare. Unele din comitate au luat la cunoștință numirea noului guvern fără observații.

O mișcare generală începe a să observe însă în vederea alegerilor. Să ivesc candidații și așa, cam pe furiș, s'au început deja în multe părți tratativele între fruntași, pentru ca mâne-poi să se pornească într'o năvală și cu plin zor corteșirile.

Ce să facem noi ?

În vederea mișcărilor și corteșirilor de tot felul, noi trebuie să fim cu mare băgare de samă. Fruntașii noștri de prin cercuri și preste tot alegătorii noștri, să nu să angajeze cu nime, să nu făgăduiască nimărui sprijin, ori cât de frumoase promisiuni li s'ar face. Ori nu știm noi din trecut, că promisiunile ce să fac cu asemenea prilejuri, nu să țin ?

Noi trebuie să așteptăm avizul dirigenței partidului nostru și a deputaților noștri. Avem să știm, că deputații noștri sunt tocmai acum ocupați a pune la cale trebile de alegere, încât ne privește pe noi a pune candidați în cercuri și a ne purta cu vrednicie la alegeri.

Ceice s'ar face coadă la topor, trebuie denunțați în foi și preste tot foile noastre să fie avizate despre toate mișcărilor.

Conziliu ministerial.

Miercuri s'a ținut un conziliu sau sfat ministerial, sub prezidenția lui *Khuen*.

Khuen a raportat despre audiența sa la *M. Sa*, despre care am scris mai sus. Sfatul ministerial s'a ocupat apoi cu activarea constituției bosniace și cu măsuri administrative, ce sunt de luat. Aceste privesc întregirea posturilor de secretari de stat și de comiți supremi. Vor fi numiți încă trei noi miniștri. Prin aceasta ministerul va fi complet. Să crede, că contele *Ioan Zichy* va fi numit ministru de culte. Guvernul va pune candidați de deputați în toate cercurile. Să spun, că *Khuen* are până acum deja preste 300 de candidați potriviți.

Hieronymi la Iglau.

Duminică și-a ținut în cercul *Iglau (Ungaria)* programul de vorbire ministrul *Hieronymi*, pășind ca candidat de deputat. A atacat aspru fostul guvern și a spus programul noului guvern. A vorbit mai pe larg și despre votul universal, dar nu s'a prenutat hotărît, ci a zis, că guvernul va face o lege potrivită cerințelor din Ungaria.

„Noi avem — a zis el — două proiecte de lege electorală. Proiectul lui *Fejérváry* își zicea vot universal, dar pe nedrept, căci 1.200.000 de cetățeni ar fi fost încă tot depoiți de dreptul de vot. Proiectul lui *Andrássy* pune în vedere un sufragiu universal, ce-i drept, dar nu un sufragiu egal, de-oarece este îngrădit prin pluralitate și prin votul indirect. Baza noastră însă este de-a introduce sufragiu universal în așa mod, ca să avem un sufragiu, care țină seamă de toate necesitățile și relațiile Ungariei“.

Organizarea comercianților români din Arad.

Comitetul „Asociațiunii” din Arad a ținut o ședință Joi, săptămâna trecută, al cărei obiect principal și de mare însemnătate a fost *afacerea de organizare a comercianților și meseriașilor români din Arad.*

Privitor la aceasta, dl Sever Bocu, în numele comisiunii, aleasă într'una din ședințele trecute pentru a alcătui un registru al comercianților și al meseriașilor români din Arad, raportează că comisia a alcătuit deja

registru al comercianților și a pregătit terenul pentru alcătuirea unei secții (despărțământ) a comercianților „Asociației”. Ce privește pe meseriași dl Bocu a spus, că alcătuirea unui registru a lor prezintă mai mari greutăți. În meserii sunt răzleșiți mai multe sute de români în Arad, cari numai încet, prin o lucrare sistematică, vor putea fi conserși.

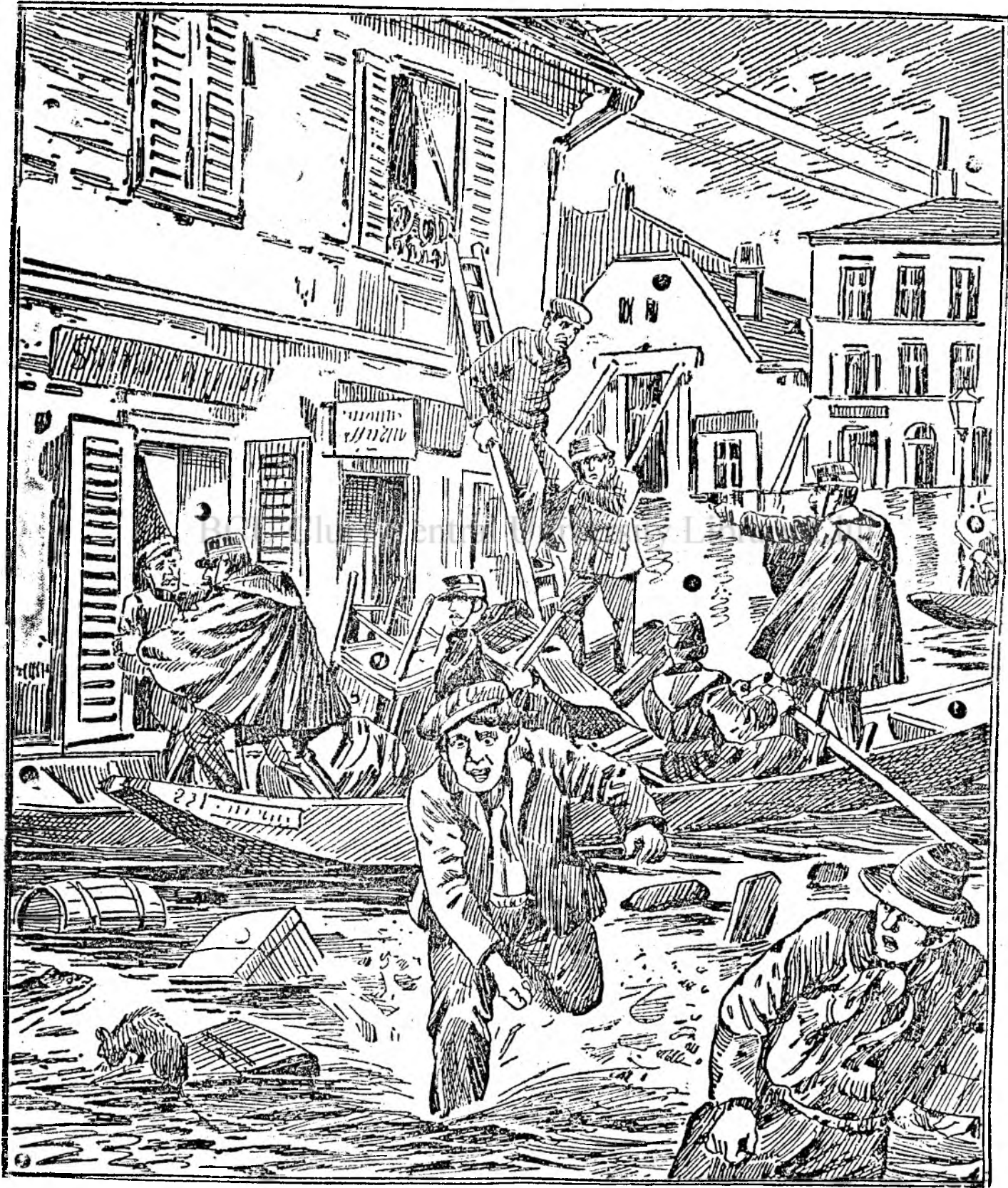
Impărțirile dlui Bocu au fost primite cu multă plăcere și comisia a fost însărcinată a-și continua lucrarea și asupra meseriașilor din Arad.

Duminecă, în 6 Febr. n., a și urmat constituirea comercianților în o secție (despărțământ) deosebită a „Asociațiunii” aradane. La oarele 2^{1/2} s'au adunat, în localul „Asociației”, afară de unii inteligenți, vre-o 25 de negustori și funcționari comerciali.

Dl Vaail Goldiș, deschizând ședința, salută cu bucurie pe cei adunați și arată scopul organizării comercianților, care este apărarea și favorizarea intereselor particulare ale comercianților români, cultivarea lor în limba românească etc., apoi li roagă să se constitue

Dela esundarea Parizului.

— Hoji jăfulnd locuințele. —

Apele Senei au început a scădea și acum să vad multe și marile pagube, ce a suferit Parizul. După o calculație aproximativă, pagubele să urcă peste 100 milioane cor.

Pentru a veni în ajutorul celor loviți de soarte, s'a pornit o vie mișcare pretutindenea. Domnitorii, parlamentele țarilor, diferite societăți, multe gazete etc., s'au grăbit să și dea obolul lor și au deschis colecte pentru inundați. Asemenea s'au trimis de pretutindenea telegrame de simpatie și încurajare cu acest prilej, cecace a făcut o bună impresie în în-

treagă Franția. Inundația a dovedit, că Franția se bucură de simpatiile lumii întregi.

Populațiunea Parizului a avut mare lipsă de încurajare, căci cu vărsarea apelor a trecut prin grele suferințe și grele încercări. Pe lângă frica de-a fi înecați s'au îngropați sub dărâmurile caselor, ce se surupau, au fost mulți chinuți de foame, până ce au sosit primele ajutoare.

Au mai avut apoi și alte multe de suferit. Intre altele, când primejdia cu revărsarea apelor era mai mare, s'au ivit în multe

părți hoji, tâlhari de pe ulițele Parizului — așa-numiți apași — cari veneau cu luntrii pe la casele oamenilor, și spăriau cu creșterea apelor, să arătau gata să-i mântuie, apoi jăfuiu și furau tot ce le venea la mână.

Poliția, prinzând veste despre tâlhari, a început numai decât să-i urmărească, tot cu luntri, și a avut lupte mari cu ei în multe părți. Chipul nostru ne arată o astfel de luptă. Polițiștii sunt cei cu chipie în cap și cu căpenege.

în un despărțământ deosebit, alegându-și comitetul.

Cuvântarea dlui Goldiș a făcut cea mai bună impresie și a ridicat mult curajul tinerilor, cari l-au primit cu strigăte: Să trăiască.

Comitetul s'a constituit în chipul următor, alegându-se membrii lui, afară de notar, toți dintre comercianți:

Prezident: Gheorghe Iancovici,

Notar: Constantin Savu.

Comitetul: Arsenie Ciunganu, Sinezie Burza, Nestor Hanzu, Constantin Stoicu, Gheorghe Ștefu, Ion Pinteau, Victor Boșniac și Teofil Popovici.

Numărul comercianților români în Arad, ea și în alte orașe, nu e mare. Este o firmă de fierărie, de drogherie, de manufactură și mai mulți negustori mai mici de băcănie.

În schimb e un număr măișor de funcționari comerciali, cu totul vre-o 45, pe la diferitele branșe, mai ales la manufactură, dar și la fierărie, pielărie etc. Numărul membrilor, înscrși la secție este 51.

„Tribuna“ arată scopul, ce-l are „Asociația“ față de comercianții grupați sub aripel ei, anume:

„Scopul „Asociației“ e ca să-i grupeze la lucrări sociale și culturale. Localul cazinului le va sta deschis. Aici vor putea citi ziare, reviste și cărți românești, vor putea juca biliard, vor forma, împreună cu meseriașii, un cor. Vor da mai târziu petreceri, reprezentații de diletanți și vor căuta toate mijloacele cari îi vor apropia de societatea românească din Arad. Tinerii cari vor dovedi hărnicie și purtări bune, doritori a-și întemeia prăvălii aici, sau în satele românești, vor avea tot ajutorul posibil nu numai moral, dar și material dela fruntașii români. În felul acesta să nădăjduiește a să crea cu vremea o clasă de negustori și meseriași români“.

Organizarea pusă la cale de „Asociația“ aradană este de mare însemnătate din punct de vedere național și e vrednică de toată lauda.

Credem, că pilda dată ar trebui urmată și în alte orașe ale noastre, pe unde avem un număr oarecare de comercianți.

Din România.

Primministrul Brătianu în camera și serbat.

Luni în 18 Ianuarie v. s'a prezentat întâia dată după mișelescul atentat, dl I. Brătianu în ședința camerei și a senatului. În ambele corpuri legiuitoare dl Brătianu a fost primit cu vii aplauze, și a fost salutat cu frumoase cuvinte de prezidenții adunărilor.

Dl Brătianu mulțămind a zis, că aceste manifestații îl îndeamnă, ca să-și îplinească cu o nouă energie datorințele, ce le are către statul și neamul românesc.

Aniversarea unirii principatelor.

Duminecă în 24 Ian. v. c. s'a serbat în România întregă aniversarea unirii principatelor române, Moldova și Muntenia, la 1859, a cărei însemnătate o arătăm în alt loc al foaii noastre. Au aranjat serbări școlare, apoi diferite societăți culturale, dintre cari amintim societatea „Miron Costin“ din București. ș. a.

Despre serbarea aranjată din acest prilej de „Liga culturală“ avem următoarele informații:

Ca în toate zilele de seamă ale neamului nostru, „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“, a dat la Ateneu o frumoasă serbare în cinstea lui 24 Ianuarie.

Festivalul s'a deschis cu „Hora Unirei“, cântată de corul școlii Normale a „Societății pentru învățătura poporului român“.

Dl Stefan Pop, profesor la Seminarul Central, a ținut o cuvântare în care a schițat — cu multă inimă — împrejurările neuitate în cari s'a împlinit cel mai măndru vis al Românilor răsăliți de pe atunci: Unirea.

În vorbirea sa, profesorul Pop a amintit figurile mari ale Istoriei neamului românesc, cărora le-a adus prinos de recunoștință. S'au mai cântat și alte cântece și s'au declamat poezii din Eminescu, Coșbuc etc. de școlari.

La orele 11 noaptea corul a intonat „Deșteaptă-te române“ și lumea a părăsit aceeașă serbare frumoasă, care a pătruns la inima ascultătorilor.

Repauzul de Duminecă.

Zilele trecute s'a prezentat camerei proiectul de lege pentru repauzul de Duminecă, despre care foile din România dau următoarele amănunte:

Proiectul prevede repauzul săptămânal începând de Duminecă dimineața, dela orele 6 până a doua zi Luni, la aceeașă oră. Numărul sărbătorilor legate este redus la 9 și anume: Anul-nou, Boboteaza, prima și a doua zi de Paști, ziua de 10 Mai, Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru, prima și a doua zi de Crăciun.

Se prevăd excepțiuni pentru hoteluri, birturi, fabrici de produse alimentare, teatre, cafenele, cofetării, farmacii și câteva alte stabilimente. Personalul acestor industrii și magazine va avea câte o zi liberă în cursul săptămânii.

Un așezământ umanitar.

— Adun. gen. a Reun. rom. de înmorm. din Sibiu. —

În Iunie 1910 se împlinesc 10 ani, de când s'a pus temelie „Reuniunii rom. de înmormântare din Sibiu“, cu scopul umanitar și creștinesc de a da ajutor și a îngriji de înmormântarea cuviincioasă a membrilor săi. Pe lângă acest scop, ce să urmărește mereu spre mulțămirea societăților, cărmăcii Reuniunii, preocupați și de soarta urmașilor (erezilor) membrilor și de ajutorarea lor în cazuri de neputință și scăpătate, au pus temelie fondului „Azilului-orfelinat“, ce să alimentează din donațiuni pioase și din detragerele de câte 10% din ajutoarele, ce să dau după membri răposați. Scopul urmărit este, ca în proiectatul „Azil“ să aște cu timpul adăpost și loc de odihnă tihnă bătrânii nostri neputincioși, cum și erezii membrilor scăpătați.

Duminecă în 6 Febr. n. 1910 Reuniunea și-a ținut a 10-a adunare gen. ordinară sub conducerea prezidentului-director al său, dl P. Lucuța. Din amănunțita dare de samă, cetită de secretarul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu, mi-am reținut următoarele date, vrednice de urmat de către toți câți poartă la inimă cauza binelui și înaintării neamului românesc.

Reuniunea dela întemeiere a solvit ajutoare după 150 cazuri de moarte, în total cor. 19,863'30, din cari cor. 17,897'43 s'au dat la mâna moștenitorilor membrilor răposați, iar cor. 1,965'87 fondului „Azilului“. Din cei 150 membri răposați: 94 au aparținut clasei muncitorilor (mare parte zileri) și economilor, 30 clasei așa zise a inteligenței și 26 clasei meseriașilor.

Averea totală a Reun. e de cor. 19,683'89, din cari averea proprie a Reuniunii e de cor. 13,889'82, iar cor. 5,794'07 e a fondului „Azilului“. Fondului „Azilului“ aparțin 4 fonduri speciale, administrate separat și anume: a) averea proprie de cor. 2,579'98; b) averea

fondului Pant. Lucuța de cor. 642'52; c) averea fondului Victor Tordășianu de cor. 490'18 și d) averea fondului căpitanul I. Toma de cor. 2,081'39. Averea bănească în 1909 a sporit cu suma de cor. 2,391'75.

Împrejurarea, că în Sibiu în 1909 s'a înființat „Reun. de înmorm. al district protepopesc gr. cat. al Sibiului“, apoi faptul, că dintr'o parte să lucrează l'a înscrierea de membri la o altă instituțiune similară, dar străină, a făcut imposibilă, activarea secției a 2-a independentă de mult proiectată. Prețul urcat al proprietăților din Sibiu au împiedecat Reuniunea dela acvirea unui intravilan pentru „Azil“.

Adunarea generală a luat raportul direcțiunii la cunoștință; a aprobat socoteliile casariatului, a exprimat condolență pentru membrii răposați; ținând mai departe cont de uzul introdus dela întemeiere, conform căruia direcțiunea să compune din 4 membri aparținători inteligenței, 4 meseriașilor și 4 clasei economilor, a îndeplinit 2 locuri vacante (unul de inteligent, altul de econom), alegând de membri în direcțiune pe dnii Dr. Vasilie Stan, prof. sem. și Nic. Joandrea, econom. Adunarea gen., încuviințând scoaterea în tipar a istoricului de 10 ani al Reuniunii, a hotărât ca împlinirea primului deceniu al acestui așezământ umanitar și de model pentru așezăminte noastre similare, să se serbeze în mod demn prin ținerea unei adunări generale extraordinare festive.

— Iov. —

De pe satele noastre.

Reuniunea „Armonia“ din Herman.

„Armonia“ reuniunea română de lectură și cântări din Herman (I. Brașov) și-a ținut reprezentația muzicală-teatrală Duminecă în 10/23 Ianuarie c. cu succes multumitor.

Pe la oarele 7^{1/2}, sala era tixită de public. Cortina să ridică lăsându-ne să privim curioși la frumoasele coriste și la vrednicii coriști, ce nerăbdători așteptau momentul în care să se producă. Un moment, și în sală răsuna adânc prima cântare „Trei păstori“ de G. Dima; au mai urmat și alte cântări cu mult mai grele, precum: Răsunet la Crișana de I. Vișu; Nu-i dreptate de G. Dima; Pentru ochi ca murele de I. Crișan și Astăzi prorociile de G. Dima.

Recunoștință tinerilor harnici învățători Ioan Baboie dirigent al corului, George Zaviar aranj. de teatru și dlui paroh local Dimitrie Greceanu, care prin talentul ce-l are de a ști conduce tot ce e bun și folositor pentru poporul românesc, i-a succes înjgheburile acestei reuniuni, numindu-o „Armonia“ reuniune de lectură și cântări. D-sa e o forță energică, ce cu ușurință delătură stavila-piedecilor puse în cale. E un factor însemnat și un sprijinitor marinos a tot ce e folositor și bun, care luptă în cele mai multe cazuri pentru binele obșteșc, voind să promoveze cultura și înaintarea poporului românesc din Herman. Reuniunea deși e tină, e totuși cu speranțe îmbucurătoare pentru viitor. O reuniune, care având o bază temeinică și sprijinită fiind de membrii vrednici ai reuniunii, va pași înainte cu siguranță, rivalizând cu celelalte reuniuni rom. de acest fel.

Producția a mulțămît publicul preste așteptare și cred, că mulți au putut avea folos din frumoasa piesă teatrală în 4 acte de I. V. O sâmbătă norocoasă prin care să combată lăpărea alcoolismului.

Diletanții pricepându-și fiecare rolul lor, au meritat nenumăratele aplauze ale publicului.

— Observatorul. —

Cometei.

De unde vii, cometă minunată,
Ce nu te știe nici un astronom?
Ai mai trecut peste pământ vre'odată?
Te-a mai văzut vre'odată ochiu de om?

De unde vii, că despre tine tac
Izvoadele cele mai vechi din lume?
Cine ești tu, de nu porți nici un nume
Și nu ești scrisă în nici un zodiac?

Din care-afund de vremi nemărginit
Te 'ntorci, și câte mii de veacuri sânt
De când te-ai dus și n'ai mai revenit
Atâta de aproape de pământ?

De unde vii, nu știu, — dar știu că cu
Nu m'aș fi 'ntors, ca tine, înapoi,
Că ocolem pe veci din drumul meu
Pământul, globul ăsta de noroi!

„Cumpăna“ D. Anghel și St. O. Iosif.

Trezvia țaranului nostru.

Aproape înrudită cu *cumințenia* țaranului stă și *trezvia* lui. Nu e tocmai ușor a afla și apoi a stabili legătura dintre aceste două fenomene psihice (stări sufletești), deoarece ca aproape toate fenomenele vieții sufletești, ele ne prezintă o complexitate și nici când nu le aflăm izolate, cum aflăm obiecte și fenomene de pe terenul vieții fizice. Tot ce se petrece în suflet, se petrece sub anumite împrejurări și e însoțit de o mulțime de considerații și motive, încât numai prin o lungă și amănunțită observație se pot despărți unul de altul.

Ce e deci trezvia?

Să nu creadă cineva, că aici e vorba de explicarea unui termen, care se pune față în față cu beția. A fi treaz și a avea trezvia sunt două lucruri, cari numai prin analogie se pot aduce în legătură fiind unul fenomen fizic, iar celalalt fenomen psihic. Și apoi știut este, că sufletul nu e una cu corpul. Adevărat! Ele se condiționează și sprijinesc împrumtat, dar sunt două substanțe deosebite.

Trez e omul, când n'a beut beutură alcoolică, care i-a turburat firea și l-a făcut de răsul și povestea lumii. *Trezvia* e însă atunci, când *mintea* îi este la loc și în judecările sale nu oarbează în dreapta și stânga; seace-ți spune hotărât și nu are trebuință de îndreptări și luminări; când nu se lasă a fi purtat în păreri sale încoace și în colo, ci stă pe lângă părerea sa clară și hotărâtă.

Răposatul coleg Dr. Barcian povestea următoarea întâmplare: „Eram în temnița din Vaț, unde ne cerceta unii și alții; special ne cerceta des un tânăr universitar. Pe vremea aceea multe se vorbeau în lumea românească și mai drepte și mai nedrepte cu privire la noi, întemnițații. Să colportau diferite vești despre unii, că se vor lăsa corupți cu bani, că se pun în legătură cu matadori unguri și vor vinde cauza românească. Acest tânăr influențat de din afară mergea la ei cu o falcă în cer și cu una pe pământ și-i învinuia. După ce ne punem și-l capacităm sfârșia zicând: „Mai știe sfântul pe cine se cred! Când sunt afară îmi umple unul capul cu unele, altul cu altele. Dacă vin la D-Voastră iară află altceva! Pe a cui parte e adevărul? Numai mă zăpăcesc aceste păreri. — Apoi île să-ți dau eu un sfat: — Lasă-d-ta politica până ești student, că vei avea vreme și de ea, de tei sătura! Sfat înțelept, care deja s'a și adevărit. Numitul student azi e persoană politică marcantă în luptele politice parlamentare și de sigur s'a săturat de ea, că i s'au făcut multe miizerii din partea adversarilor politici.

Ce vedește aceasta? Că e mare lucru trezvia.

Mintea respectivului tânăr încă nu era deplin formată și mai ales organizată în cele ale politice, de aceea nu putea avea o părere hotărâtă.

După ce știm, că trezvia nu e altceva decât *lumina* minții, urmează dela sine, că ea se opune întunecului minții. Cel întunecat la minte nu e luminos; celce nu e luminos nu e nici *trezvia*.

Are țaranul român din Ardeal trezvie?

Toți câți îl cunosc din fapăturile și daraverile, avute cu el, trebuie să recunoască vrând nevrând, că țaranului nostru nu-i lipsește trezvia. În comparație cu popoarele conlocuitoare e cu mult mai deștept, mai limpede și mai treaz la minte. Aceasta o recunosc toți străinii, câți vin în atingere cu el și nu au vre-un interes politic să-i denege această însușire. De giaba îi zic: „Paraszt oláh“, ori: „der dume Walach!“ căci nu nimeresc adevărul. Românul e deștept dela fire, așa ni-o spun ofițerii militari, anteprenorii de păduri, proprietarii de mine și fabrici străine. Aceasta o experiăm noi zilnic, cari ne mișcăm printre popor și-l cunoaștem la casa și masa lui.

Privește la deșteptarea Moșului și te vei uimi de întrebările ce ție pune și după răspunsurile, ce le dă.

Priviți la Mărgineni și vă uitați, cum își întocmesc daraverile și cât de isteți sunt în toate ale lor!

La tot cazul, țaranul român ardelean are o *trezvie naturală*, pe care nu școala i-o a dat, ci însaș ființa sa etnică.

Dr. Petru Șpan.

ODINIOARĂ.

„Vremea într'una vremuește“

Zice proverbul bătrân
Și păcatele tot crește
Griji, nevoi rămân.

Alte vremi erau odată
Alte griji atunci erau,
Sărăcia sta la poartă,
Bogațiile intrau.

Iși lucra în tihnă omul
Moșioara ss iubită
Și suna în codru cornul
De te băga în ispită.

Și Dumineca la joc
S'adunau flăcăi și fete
Chinuind, jucând cu foc....
Astea erau vremi, băete.

Seara pe la șezători
Să strâneau toți la un loc
Femei cu furci subsiori
Fete 'n păr cu busuioac.

Focul pălpăia pe vatră
Vântu'n hornuri șuera,
Un moșneag cu chica lată
Basme vechi spunea.

Și clipind mereu din gene
Moșneagul cel sfătos
Povestea de Consânzene,
De vestitul Făt frumos.

Prin unghere 'ntunecoase
Stau flăcăii povestind,
Ear pe ladă fete coase
Dându-și coate și zâmbind;

Ear când moșul cel chefliu
Isprăvea de povestit
Era între fete-un chiu
Și un sgomot înțetit.

Căci flăcăii toți de-odată
Arunca cu boabe în fete
Eară ele câte odată
Li punea cu v'run știulete,

Și în chef și 'n veselie
O ținea până în zori
Când gazda-i poftea să vie
Și'n alte seri la șezători

Dar acum, — ce trist răsună
Acest din urmă cuvânt. —
Toate s'au făcut în spumă
Toate au zburat în vânt,

Numai e acela jocul
Ce era odată 'n sat,
Astăzi moda îi ia locul
Teate, toate s'au stricat...

El. Mărgan.

Rândunica.¹⁾

Trec cărduri, cărduri, rândunelele, un fășăit lin să duce cu călătoarele; să depărtează, o gingie neagră să șterge în albastrul limpede și o muchie taie cerul. Apoi alte cărduri vin din urmă și așa trec mereu de câteva zile! Soarele selipește blând și razele dulci, de început de toamnă, să deapănă agale pe frunzele salcânilor stropiți ici-colea cu rugină. Să lasă stoluri de rândunele, înegresc vârfurile perilor, sârmele telegrafului sunt pline de păsărelele călătoare cari mai poposesc o clipă în calea lungă.

Cântă cu toatele, cântă de îți iau auzul! Și tot mai multe să strâng. Ies perechi, perechi de pe sub strașinele plecate, de prin cuiburi și de pe sub grinzile bătrâne. Să adună de prin frunzișul dat în ruginiu al perilor, de sub coșorobul bordeiului. Și sunt atât de multe! Să duc trâmbă, afundându-se tot mai mult în zarea neisprăvită; să duc cântând până să pierde în depărtare cântecele lung și răsucit ca un șurub. Și să duc revărsând în urma lor o umbră subțire; un dor plâpând; un zâmbet trist să lasă încet, ca o ceață străvezie peste tot, peste toate. Și cărdurile de rândunele să duc mereu!... Iau cu ele și florile și mirosul. Au luat primăvara cu care veniseră, au luat vara lenevoasă, au luat și cele dintâi priviri ale toamnei!... Duc cu ele razele dulci ale soarelui, duc cântecele, duc graiul duios al codrului în floare, duc murmurul isvorului limpede, duc dragostele!... Și să duc cărdurile, plec rândunelele toate; dar ea nu să mai duce, nu mai pleacă!...

Câte stoluri nu s'au lăsat în dudul din bătătură!... Câte șiruri nu s'au rânduie pe coama casei, pe creasta bordeiului! Au stat rândunelele, și-au ciugulit fulgii, s'au scaldat în zâmbirile dimineții, ori în scăpătatul aprins și-au plecat în cântece; dar ea tot n'a plecat! Stă sub grinda noduroasă a coșarei! Fulgii îi sunt sbârliți, coada crestată în două, e lăsată în jos și capul ghemuit între pene. Dă să scape soarele și tot nu s'a uruit de pe grindă! Sunt două zile aproape de când n'a mâncat nimic, doar de dimineață a pus ciocul la strășină și și-a udat limba cu câteva picături de rouă. Nu-i e nici foame, nici sete! Când și când scoate ciocul de sub aripă și își ciugule fulgii, apoi iar vără capul sub pene și picotează așa...

... Aci era cuibu ei! Erau multe! Aci a crăpat oușorul, mic cât aluna, și-a scos ca ciocul, ca vârful de ac; aci a deschis ochii. Cinci frați erau. Stau toți cu ciocul de ceară pe buza cuibului și căscau gura mai mare

1) Din volumul de nuvele „Păcate vechi“, care apare zilele astea în editura Alcalay „Biblioteca pentru toți“, București.

decât ei când venea mâsa cu omizile în cioc ori cu gușa plină cu apă. Noaptea îi învălea pe toți cu aripele, iar ei să strângeau golași sub fulgii calzi ai mării și scoteau doar vârful ciocului printre puful moale. Le-au dat tului, s'au făcut mari câte-și cinci, au sburat, s'au jucat, au ciugulit flori de salcâm... Și abia își aduce aminte cum, ca un vârtej s'a rotit ceva pe deasupra lor, apoi un ciripit, și ea s'a pomenit sub strașina casei!... A venit și toamna și pe frați nu i-a mai întâlnit, nici pe mâsa n'a mai văzut-o!

Când au plecat rândunelele a plecat și ea cu ele. Au mers drum lung, cărduri multe. Erau tovarăși destui. Cântau cu toții, care de care mai frumos, să întreaacă pe celălalt. Își așezau penele cu ciocu, își smulgeau fulgii cari nu să rânduiuau frumos și nu stau liniși!.. Dar dintre toții unul mai iute la sbor și cu ochii lucitori și ascuțiți par'că ca un vârful de ac, tot drumul își făcea loc și mergea lângă ea. De câteori să opreau în cale, el să așeza pe craca cea mai naltă, în fața ei; își netezea penele, subția trupul și-l ținea sus; își ascuția de câteva ori ciocul pe ramura copacului și să pune pe cântat. Cânta și ochii nu și-i lua dela tovarășă. Din când în când să uita pe lângă el, și iar își mai neteza câte un fulg sbârlit... Cântau mulți, toți cântau, dar cântecul lui să auzea dintre toate; întorcea glasul mai frumos, ciripitul era mai dulce și în ochi avea mai multă putere decât ceilalți și mai multă dogoare. Era mai frumos la trup, mai voinic și mai mându la privit. Pleca cărdul și el tot lângă ea! Ar fi dus'o pe aripele lui par'că, numai să nu-i fie prea greu, că era calea lungă până acolo, aveau multe dealuri și văi de trecut și ape mari, unde nu găseau nici un prund să poposească. Când o vedea că contenează sborul și găfăie de sub gușa cenușie, el să lăsa cel dintâi jos și atunci tot cărdul să oprea. Și ce mândră era rândunica când sta el lângă ea și cânta atât de frumos!

Tot drumul au mers amândoi alături și le-a fost scurtă calea! S'au uitat unul în ochii celui lalt mult, și-au apropiat ciocurile, și-au dres fulgii, a rânduit unul penele de sub gușa celuilalt, apoi au cântat amândoi mult, mult, ai fi crezut că numai tac! Ceilalți au amuțit, au rămas toți cu fulgii sbârliți și triști, i-a învins!...

* * *

Când iar a început să dea colțul ierbei, când au mugurit pomii și câmpurile s'au înverzit; când au învins omizile și mușculițele s'au desmorțit, când s'a încălzit pământul, rândunica s'a întors iar la cuibul ei, la cuibul în care crescuse. S'a întors cu tovarășul care îi cântase tot drumul, s'a întors cu soțul acuma. Au dres cuibul și au cărat amândoi, în cioc pământ, tocmai dela părău, de sub deal. Au adus pământ subțire ca firul de coleie și l-au rânduit în cuib, l-au așezat apoi și fulgi moi și afanați.

Cât a clocit ea ouăle îi aducea soțul în cioc lăcuste și fluturi, îi prindea din grădina când stăteau lenevoși pe nimezi, lipiți de bobocul despocat al răsorei; și tot el îi aducea și gușa plină cu apă. Dacă pleca ea să mai înghită nițică răcoreală ori să se mai scalde în puseria de raze calde ale sfințitului de primăvară, atunci rămânea soțul, să nu să răcească ouăle.

Au scos trei rânduri de pui până a trecut vara. Toamna au plecat cu toții. Era cărdul mare, erau numai puii ei. Să duceau și cântau, împerechiați doi câte doi...

Trei ani dearândul au venit ei tot la cuibul ăla. De câte-ori l-au dres și l-au lipit!

Și câți pui n'au crescut ei în trei primăveri și trei veri!... Acum s'au întors mai de timpuriu ca întotdeauna! Puii sunt și ei rândunele mari, fiecare cu tovarăș, toate au soț! S'au urzit cuiburi alături, tot pe martacul acela; și sunt atâtea cuiburi că nu le poți număra!... Și cântă în răvârșatul zorilor de par'că te ridică o boare lină până în slava cerului!... Pe nimezi să înșirue sub strașină, la umbră și să scaldă rândunelele în adierea ce tremură lin pe sub căpriorii coșarei! Puișorii ieșiți doar din găoace, numai târțița de ei și cu găturile jepuite, stau cu ciocurile întinse pe marginea cuibului. O trestie de să mișcă sub strașină ei cască gura și înghit în sec!...

Le-au dat tului pe aripi, pe spinare le-au crescut fulgi mărunți; cașul de ceară dela cioc a început să piară, puii s'au făcut mari și cuiburile s'au umplut. A trecut de miezul nopții. Dorm cu toții puișorii și mamele i-au învelit cu aripele. Pe cer nici lună, nici stele, e întuneric de-ți dai cu degetile în ochi, afară!... Pe la o vreme așa, în negurile nopții, să ridică un nor gros și roșiatic de fum deasupra coșerei. După câte-va clipe să vad limbi de foc pe învelitoare și toată coșarea e cotropită de fiacări!...

Când s'a luminat de ziua arsese tot până la pământ. Mai colo o rândunică, cu fulgii părliți până la piele, înlemnise cu ciocul căscat; iar pe craca salcâmului de alături stă tristă încă una. Doar ea scăpase!... S'a coborât pasărea din pom jos la soț, dar l-a luat cineva numai decât!... Ceilalți au pierit toți în foc, și puii și mamele!...

A trecut toată vara și rândunica acolo a stat, în salcâm. Când a ridicat iar coșarea, târziu, s'a mutat sub strașină, dar numai erau nici cuiburile nici puii!... A venit toamna, au plecat celelalte rândunici, ea n'a plecat! S'au îngălbenit frunzele, să scutură în adierea vântului, pleacă și ele, să duc cu toamna; să duc și razele soarelui, plâpânde și dulci, numai rândunica nu să mai duce!... Ea nu mai pleacă!...

Ion Chiru-Nanov.

Poezii din popor.

Culese de Petru Ciolac, din Constanța. (Bănat).

Mândruța de mândră mare
Nici o haină bună n'are,
Că și-asară-am fost la ea
Și-am găsit-o 'n schimbătea,
Cu cămașa cea mai rea,
Cea mai bună și-o cărpea.

*

Mândra cu șurț de mătășă
Ar fi bună preoteasă
Sărăcia nu o lasă.

*

Cu bărbatul care-i căne
Nu gândi că-i trăi bine,
Că să duce sara 'n sat
Și vine cu capul spart.
Sece-i mâna cui a dat
Că nu îi l-a despocat.

*

Vină fată după mine
Că mă jur că ți-a fi bine,
Desculță nu te-oi purta
Că tu singură-i umbra,
La moară nu te-oi mână
De nu-i mere nu-i mânca,
Boii mei nu te-or împunge
Nici vacile nu li-i mulge,
Lapte dulce nu-i mânca
Să te doară imima,
De bătut i-o nu te-oi bate
Om va fi cine te-a scoate.

*

Orb am fost eu la vedere
Când am fost să-mi iau muere,
C'am lăcomit la ogoară
Și-am luat spaimă la cioară,

*

Cătu-i fata de micuță
Fură banii din oleuță,
Și să duce la duchian
Și ia la drăguț duhan.

*

Vai săraci mândrele mele
Cum lucră dracu cu ele,
Cu una sapă
Cu una grapă
Și cu alta duce apă.

*

Așa zic vecinele
Că imi beau găinele,
Dar eu de m'oi mânia
Și cocoșul mi l-oiu bea

*

Zi zi zi lăutașule
Tucă-ți gura babele,
Și ochii nevestele,
Sprâncenele fetele;

*

Mândruliță cu cercei.
Nici aceea nu-s ai tăi,
C'ai lucrat în sat pe ei.

FELURIMI

Călătoria lui Peary la polul nordic.

Am scris despre discuția, ce să ivise între Cooc și Peary asupra întrebării, care din ei a descoperit polul nordic sau de miazănoapte al pământului. Acum tot mai mult să adevărește, că Cooc e un înșelător, pe când Peary să vede a fi fost, cel dintâiu la polul ghețos al pământului.

Foaia americană „Hampton's Magazin” publică istoria călătoriei lui Peary, în care să arată și câteva jertfe ale expedițiilor și care pe scurt e următoarea:

De 23 de ani muncește Peary și suferă cu scopul de a fi el, un American, cel care să-ajungă mai întâiu la Polul Nord și să implante acolo steagul cu stele al Statelor unite.

Dar când s'a văzut la țel, după luni de încordări și primejdii, cea dintâiu dorință a fost să se odihnească. A adormit, dar ațărarea nu i-a îngăduit să se odihnească de-ajuns. A stat la Pol trei-zeci de ceasuri. A aflat acolo un munte de sloi uriaș și pe vârful acestuia a implântat steagul.

Incercarea din urmă, cea care a izbutit a fost a șaptea.

Dela vârsta de 30 până la cea de 50, Peary a stat mereu în ținuturile din preajma polului. Numai 2 ani în totul a trăit în ținuturi mai dela miază-zi. Hotărârea de-a pătrunde până la pol a luat-o, cetind călătoria lui Norden-skjöld în 1885.

Ne putem face idee de jertfele ce-au înghițit până acuma încercările de-a pătrunde la Pol. Pe inzulă Duck, la miază-noapte de baia Melville, este un țințerim, unde zac morți unui vas scoțian, care, cel dintâiu, vânaș chiți, a ajuns de-a descoperit inzulă și trecătoare. Lângă golful Stelei Nordului sunt mormintele expediției engleze făcută cu vasul „North Star”. Mai la miază-noapte la Etha, e mormântul astronomului Sonntag. Nu se cunoaște prin nimic mormântul celor din expediția lui Greely. Pe coasta Groenlandei doarme Americanul Hall, în ghiață veșnică, e căpetenia expediției cu vasul „Polaris”. Mai la miază-noapte e mormântul danezului Petersen, etc.

Curățirea pomilor roditori de omizi.

— După o publicație a stațiunii entomologice din Budapesta, edată de ministerul de agricultură. —

Cea mai mare parte a recoltei (rodului) poamelor dela noi nu e nimicită de mânia elementelor ea ger, viscole, grindină, furtuni, ci mai cu seamă ea cade jertfă marelui număr a omizilor, cari fac mari pagube frunzei și floarei pomilor, nimicind astfel recolta.

Amăsurat §-lui 50, art. de lege XII din anul 1894, fiecare proprietar e deobligat că înainte de creșterea mugurilor a pomilor săi roditori — fie aceștia ori și unde — mai târziu însă până la sfârșitul lui Martie, să-i curețe de omizile păgubitoare, de cuiburile acestora și de ouăle fluturilor, după ce apoi acestea toate să le ardă. Acela care greșește în contra numitului §, amăsurat §-ului 95 a amintitei legi, va fi pedepsit până la suma de 100 coroane, iar curățirea pomilor și nimicirea omizilor se va face pe cheltuiala sa, de cătră antistia comunală.

Vedem că legea nu cere nimicirea omizilor cari deja fac pagubă, ci ea cere nimicirea lor încă în decursul iernei, când întreaga sămânție a omizilor e adunată la un loc și astfel nimicirea lor se poate face cu mult mai ușor decât primăvara, când ele se împrăștie în întreg pomul.

Mai înainte de a ne ocupa că cum trebuie să nimicim omizile păgubitoare, să vedem, pe scurt, că de ce fel de omizi e aici vorba.

La sfârșitul toamnei sau începutul iernei, când vântul a rupt cele de pe urmă frunze îngălbenite ale pomilor roditori, totuș vedem, că în vârful vre-unei crengi a mai rămas câte o frunză uscată, pe cari vântul zădarnic le bate iarna și primăvara, căci ele nu cad jos. Dacă de ce nu cad aceste frunze, ne putem încredința dacă cu băgare de seamă le luăm de acolo și le desfacem, când apoi vedem că ele sunt legate cu un fel de fir ca a painjenului, iar în mijlocul frunzei sunt o mulțime de omizi, mici ca boaba macului. Aceste omizi nu au fost și nici nu pot fi omorâte de gerul iernei. Dacă punem o astfel de frunză uscată într'o sticlă, așezată în odaie caldă, atunci la scurtă vreme omizile încep să se miște și umblă pe sticlă. Tot aceasta fac ele și primăvara, când căldura soarelui le deșteaptă din somnul lor, și în vreme de 2—3 săptămâni nimicesc frunza și floarea pomilor roditori.

Să ne întrebăm acuma, cum au ajuns aceste omizi în mijlocul frunzelor uscate? Mama lor, un fluture zburător, și-a așezat ouăle pe frunza pomului, iar micile omizi încă în luna Julie sau August au ieșit din ouă. Îndată să și pun pe ros, nu însă așa cum au făcut primăvara omizile bătrâne, adică nimicind întreaga frunză. După ce în mijlocul verei, aceste omizi mici ies din ou, rămân la un loc grămadă; curăță partea de sus a frunzei și se retrag la coada ei, până la mugurul de unde a crescut, apoi iar se refintore înapoi pe frunză, astfel că fiecare omidă toarce cu gura câte un fir, cu care leagă de mugur frunza, după ce a răsucit-o. De aceea frunzele uscate întreaga iarnă nu cad din pom, adică pentru că sunt legate.

De muguri se leagă și mai multe frunze, pentru că sunt mai multe soiuri de omizi, dintre cari unele se mulțămesc cu una sau două frunze, altora însă le trebuie mai multe, din care pricină să zice „cuib mic“ și „cuib mare“ (aproape cât pumnul) de omizi.

Toate aceste omizi sunt foarte vătămătoare pomilor roditori.

Vara nu se pot vedea bine cuiburile omizilor, după ce însă frunzele au căzut, atunci le putem vedea. Ca să vedem toate cuiburile, e bine să se aștepte până ce cad toate frunzele și numai atunci să cercetăm, căci am văzut, că „cuibul mic“ de omizi, într'adevăr e foarte mic și poate rămânea nevăzut.

Sunt și omizi de acelea, cari iarna o petrec ca ouă. Dacă cercetăm coaja cu crepturi a pomilor roditori bătrâni, vedem un fel de pete, ca și când cineva ar fi lipit o mică bucată de iască. Mărimea acestor pete, de cele mai multe ori, e ca vechea monetă de patru creițari; poate să fie însă și mai mică ori mai mare. Dacă atingem aceste pete, vedem că ele sunt slab prinse de coajă, că sunt dintr'un păr fin și des, care acopere o sumedenie de ouă, mici ca boaba macului și de culoare galbină — cenușie. Acestea sunt ouăle fluture foarte stricăcios. Ouăle acestea le mai aflăm și pe crengile pomilor, pe stâlpii gardurilor și pe cărămizile păreților, căci fluturele își pune ouăle în tot locul, unde sunt scutite de umezeală.

În câte o pată de mărimea vechei monede de 4 creițari sunt 3—500 ouă! Primăvara tot atâtea omizi vor eși din ele! Aceste omizi apoi cu mare nesaț nimicesc toți pomii, iar după ce au sfârșit într'o grădină, atunci merg în alta și tot așa...

Dacă cercetăm pomii roditori de mărime mijlocie sau lăstarii pomilor tineri, în vârful acestora vedem un fel de inel sau burmă, pe care numai cu greutate putem să o luăm jos, fiind ea tare și bine prinsă acolo. Pare că e din niște mărgelile de culoare cenușie și mici ca boaba de mac.

Acest inel sau burmă, care la pomii înalți numai cu ochi ageri să poate vedea, încă e din ouăle unui fluture și din fiecare iese câte o omidă. Conține 3—400 larve, tot așa de păgubitoare, ca cele mai sus amintite.

Deoarece știm că cele mai păgubitoare omizi a pomilor nostri roditori, în parte, petrec iarna în cuiburile lor, iar în parte ca ouă de fluturi, și deoarece știm că unde trebuie să le căutăm, să vedem acuma, cum trebuie să le nimicim mai ușor și mai bine.

Cuiburile omizilor, atât pe cele mici cât și mari, le luăm jos îndată după ce au căzut frunzele pomului, ceace e bine să se facă în vre-o zi cu soare, toamna sau iarna, iar coroana arborelui să nu fie acoperită cu zăpadă (neaua). Cuiburile din pomii mici le putem lua cu mâna, la cei mai mari însă trebuie să întrebuițăm fearfecile gătite pentru aceasta. Ruda foarfecilor trebuie să fie așa de lungă, ca să putem ajunge și cuiburile cele mai înalte. Să fim cu băgare de seamă, că cuibul tăiat cu foarfecile să nu rămână în pom, ci să cadă jos. Toate cuiburile le adunăm la un loc, grămadă și le ardem.

Poamele uscate, remase pe crengi încă trebuie curățite, căci și ele sunt stricăcioase. Și pe aceste le ardem.

Tot cu foarfecile de curățit omidele, curățim inelele sau burmele cu ouăle fluturilor. Dacă suntem cu băgare de seamă le putem curăți aproape pe toate.

Ouăle de pe trunchiul pomilor le radem în vre-un blid așa ca să nu cadă nici unul jos, căci ele, de cele mai multe ori rămân în pământ și primăvara fac omizi. Toate aceste ouă încă trebuie arse. Dacă am adunat multe, să nu le ardem deodată ci pe rând, căci altcum pot să explodeze, făcându-ne lucru ea iar să le adunăm. Din pricina că ele explodează, nu-i bine să le ardem pe vatra din curtea sau cămin (cuptor) ci afară în curte sau în grădină.

Trunchiul pomilor trebuie să fie curat, ca să nu își poată face adăpost ouăle de omizi, tot astfel toamna sau iarna trebuie îndepărtate toate crengile uscate precum și gunoiul, ca frunze și altele trebuic grebluite din

VESELIA

— Foița glumeață a „Foi Poporului“. —

Judecata.

Un biet om sărac odată,
Care-un frate-avea bogat,
Putred chiar de bogăție,
Cu al său frate s'a împăcat,
Ca la el la plug să umble
Și să-i dea și lui, ca plată,
Plugu 'n urmă ca să-și are,
Și la dânsul vro bucată.

Deci i-a dat să-și are, plugul,
Și de grije apoi i-a dat:
„Nu cumva să-l strici! Ia sama;
Căci pre legea mea te bat,
Ori te dau pe viață-'n ocnă,
Ca pe un hoț. Ti-o spun cinstit!“
— Nu te teme! Atunci răspunse
Al său frate, și-a pornit
La arat.

Pe plug plătise.

Pentru el a fost muncit,
Dar uitase-acum în sine,
Vesel, mândru, fericit
Să credea. Credea că plugul
Ca un dar i-a fost venit.
Incepu voios să are,
Însă iată s'a întâmplat
Ca să-i peară un bou pe brazdă
Dânsul, groaznic supărat,
La bogat să-i spună aleargă,
Întâmplarea ne-așteptată,
Iar bogatu în scurtă vorbă
Zice: „Hai la judecată!“
Au plecat.

Printro pădure,
Care în cale le venea,
Cel sărac, mergând, din frunza,
De pe jos mereu strângea
Niște mere pădurețe
Ce din toamnă-or fi căzut
Din copaci. Erau mulțime
Căci un sin și-a fost umplut
Și mânca. Da iată-'n urmă,

Tot mergând, li s'a întâmplat

Să însereze și pe noapte
S'au oprit la popa în sat.
Pe bogat la masă popa
Să mănânce l-a chemat,
Iar săracul mort de foame
Adormi de toți uitat...
Peste noapte însă foamea
Ajungându-l l'a trezit
Și începu și el să roază,
De nevoie, năcăjit,
Pe 'ntunerec, pădurețe,
Căci atât a fost găsit.

Tot mâncând el, la o vreme

Preoteasa cum dormea
Să trezi și tot într'una
Auzindu-l cum rodea
I-i veni să vede, poftă,
Și sculându-se, a întreat,
Ce mănâncă?
— „Ia, scumpeturi —
Zise omul incușdat,
Căci mâncare de cu sară,

Reuniunea de înmormântare din Rășinari își va ține adunarea generală ordinară Marți în 2/15 Februarie a. c. la ora 1 p. m. în edificiul școlii. — Comitetul reuniunii.

O mapă americană. Compatriotul nostru emigrat mai de mult la America, dl Gabriel Șerban de Voila, aflător în Alliance Ohio, ne-a trimis trei mape americane de execuție fină și de toată frumusețea. Ele ne arată: Statele unite ale Americii, pe margini cu chipurile tuturor preșidenților; Statul Ohio, cu chipurile guvernatorilor; și apoi proiectul canalului Panama, în jur cu chipurile tuturor domnitorilor, cu steagurile și emblemele statelor. Mapele sunt o podoabă a redacției noastre. Dăruitorului aducem cele mai sincere mulțumiri.

Cununii. Zaharie Dalălău cu Maria Terezan din Șarpotoc își serbează cununia lor în 31 Ianuarie v. 1910 în biserica gr.-or. din Șarpotoc.

— Ioan I. Bârsan și Anuța G. Dragomir își serbează cununia Duminecă în 7/20 Febr. c. la oarele 4 d. a. în biserica cea mare din Săliște.

Numeri de probă din „Foia Poporului” trimitem la cerere ori și cui. Ne rugăm de adresă exactă.

Facem totodată cunoscut, că la toți noii abonați, îndată după trimiterea prețului de abonament, li-se expediază un Căldar de părete pe 1910, care s'a dat ca Dar de Crăciun abonaților de până acum.

Comună bravă. Sinodul parohial gr.-or. din comuna Purcăreni, protopresbiteratul Brașovului, în ședința sa din 20 Decembrie anul expirat, sub prezidiul parohului Toma Giurgiu a hotărât cu totalitatea voturilor susținerea școlii cu caracter confesional, din mijloace proprii, fără ajutor de stat, cu 2 învățători ca și până acum.

Laudă poporului și bravilor săi conducători!

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriașilor noștri au mai dăruit: Alexandru Șerban, ofițer, locotenent 20 bani, Nicolae Licăreș, sublocotenent 50 bani, Mărioara Mânzat născ. Radu, Coman Mânzat, măcelar, Mihail Sinu, croitor, Ilie Steflea, blănar, Stefan Doichiță, sod. frizer, câte 20 bani și Victor Tordășianu, prezid. 10 bani.

Apă de munte în Sibiiu. Sfârșindu-să lucrările la noul apeduct al Sibiiului, publicul sibian are la dispoziție de câteva zile, apă din izvoarele munților noștri. În scurtă vreme apa aceasta bună va înlocui cu totul pe cea veche. Apa cea nouă este foarte sănătoasă din toate punctele de vedere.

O bancă harnică. Din Șoimuș (comit. Bistrița Năsăud) ni s'a scriu următoarele despre banca „Șoimușană” de acolo:

1 Banca Șoimușana a cumpărat o moșie de o 100 jugere spre a o parcela (împărți) cu timpul între țărani.

2. Banca „Șoimușana” a decis ca fondul cultural ce până acum e ridicat la o frumoasă sumuliță, să'l sporească și mărească în mod considerabil, ca așa din acel fond cu timpul să poată fi ajutate nu numai biserica și școala din Șoimuș ci și alte biserici și școli lipsite.

3. Pentru ajungerea scopului intenționat cu creșterea fondului cultural — cât mai curând — banca a decis ridicarea capitalului acționar prin o nouă emisiune de acții plătitibile în condițiuni foarte avantajoase, a căror subscriere până acum merge foarte repede, căci în ziua primă s'au scris 43 acțiuni prin acționari noi, afară de cele ce au scris vechii acționari și mereu cer informațiuni și de prin locuri îndepărtate și subscriu acțiuni.

Prețul acțiilor să plătește în 12 rate trei lunare, adică în trei ani a 5 coroane pro acție și taxa de înscriere a două coroane la început. Condițiuni pe care și cel mai sărac om încă le poate împlini.

Deci la astfel de întreprinderi salutare, care român pătruns de sentimente nobile naționale și de iubire de neam nu s'a va năzui să fie părtaș?

De aceea nici nu e mare mirare, că inscrierile la noua emisiune de acții sub condițiunile arătate s'a fac atât de repede. — Corespondentul.

Societate de abstenență. Sâmbătă în 12 Februarie st. n. se va înființa în Sibiiu prima societate de abstenență (abținerea dela beuturi spirtoase) la noi Români din Ungaria. Noua societate va purta numele „Andrei Șaguna Nr. 1”, formând o loje (despărțământ) al „Ordinului Internațional al Bunilor Templieri”, care astăzi numără peste 700.000 membrii.

La inaugurarea societății vor participa mai mulți delegați dela logile din România, între cari și dl G. Șterba, un cunoscut luptător împotriva alcoolismului (patima beției) iar Marți 15 Februarie st. n. (Intimpinarea Domnului), dl G. Șterba va ține o conferință despre alcoolism în sala Muzeului Asociației la orele 5 p. m. Intrarea va fi liberă.

Caz de moarte. Subscriții cu profundă durere anunțăm încetarea din viață a scumpei noastre mamă, soacră, hunică, soră, cumnată și verișoară Ana Cigăreanu născută Rațiu de Nagylak, întâmplată subit în 4 Februarie st. n. la ceasul 6^{1/2} dimineța.

Osemintele iubitei noastre defuncte au fost transportate la Turda, unde s'au așezat spre vecinică odihnă Luni în 7 Febr. c. în mormântul familiar. Sasca-montană, la 4 Februarie 1910. Dr. Liviu Cigăreanu avocat. Margareta Dr. Mester, Aurel I. Cigăreanu funcționar de banca, Eugen Cigăreanu funcționar de bancă, fii și fiică și numeroase alte rudeni.

Târgul de țară din Lugoj, cu tot timpul rău a avut nește proporții cum rar s'a mai văzut pe la noi — scrie „Drapelul”. — Îndeosebi bună căutare au avut caii. Ne creștea inima văzând românii din Cheveres, Belinț etc. luând pe câte o păreche de cai, creșcuți de ei câte 2000—2300 coroane. Aceasta este adevărata politică. Politică economică.

Un moderat. Prin țară, ici-colea, se fac pregătiri de alegeri dietale și s'a ivesc candidați de deputați. Un astfel de candidat ar fi și dl Dr. Iustin Ardelean, avocat în Oradea, despre care s'a scrie că ar avea de gând să candideze în cercul Tincea, (Bihor), cu program moderat. — Numai să aibă alegători...

Noul pod peste Dunăre. S'a scrie din București că guvernul bulgar a primit părerea comisiei române de a face noul pod peste Dunăre între România și Bulgaria, lângă orașul Corabia.

Meteori. Foia „Giornale d'Italia” e informată din Florența, că Joi sara în săptămâna trecută în ținutul Mugelelo au căzut foarte mulți meteori (pietri din văzduh), făcând mari pagube

Dar generos pentru meseriași. Cunoscutul fondator și binefăcător al meseriașilor, dl Ioan Vișa din Sibiiu, din prilejul împlinirii anului al 83-lea de vârstă, a dăruit: „fondului jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriașilor”, 12 cor. 50 bani; „fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace” 25 cor. și „fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe sama meseriașilor”, 12 cor. 50 bani, sau în total 50 cor. Pentru acest însemnat dar exprimă generosului donator mulțăminta și recunoștința sa Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”.

Spre maghiarizare. Foile ungurești scriu, că antistia comunală a comunei Cordău din Bihor a hotărât să înființeze o școală comunală, în care limba de propunere să fie numai limba ungurească, „fiindcă comuna vrea să se maghiarizeze”.

Comuna Cordău (Kardó) e o mică comună lângă Apateul român, cu 826 locuitori, dintre cari 791 români, restul mic unguri și ovrei. În comună e o parohie săracă, gr.-cat.

Vestea aceasta sau e o scornitură a folilor ungurești sau au cerut școala comunală puținii ovrei și unguri. Ar fi bine să se lămurească lucrul.

Un munte vomitor de foc interesant. În insula Sawaii de lângă Australia, este un vulcan, care se află acuma în lucrare. Noaptea se vede

de departe stâlpii de foc sau mai bine zis de lumină de-asupra gurei vulcanului. Lava curge și se varsă în mare, făcând nori de aburi. Plouă cenușe albă, așa că pădurile de la poalele muntelui par coperite cu zăpadă în mijlocul verei (căci acolo e vară acuma).

Docentă la univerzitate. Foile din România vestesc, că doamna Dr. Pușcariu, născută Densușianu, a fost numită docentă (un fel de profesoară) la catedra de oftalmologie (boale de ochi) dela facultatea de medicină din Iași. Doamna Dr. Pușcariu este prima femeie docentă de universitate în România.

Un uriaș foc a bântuit săptămâna trecută în Iași, mistuind o mulțime de case. Au rămas fără adăpost 87 familii, compuse din vre-o 500 de oameni, în mare parte Jidovi.

Pățania a doi unguri în America. „Lumea Nouă” sub titlul „Doi proști” scrie următoarele: Doi unguri, cu numele Horvath și Buzogany, sosind la New-York și văzând marea statuă a Libertății (dăruită de republica franceză republicii de Nord americane) se luară la ceartă, dacă e de fer sau de peatră. Unul susținea una, celalalt, alta. Neînțelegându-se scoaseră cuțitele și începură a se amenința. Poliția din Ellis Island intervenind i-a luat de scurt, că cine sunt și ce caută pe insulă? Neputându-se legitima că au destule mijloace de existență, ei au fost imbarcați pe un vapor ce se întorcea la Fiume, și trimiși spre fericita Ungarie.

Vărsarea Oltului. În urma topirii zăpezilor din munți și a ploilor, râul Olt a crescut în mod simțitor. Zilele trecute Oltul, la confluența sa cu Dunărea, s'a revărsat inundând lunca. S'au luat măsuri ca să nu se întâmple nenorociri, iar vitele au fost retrase de prin câmpuri. Dunărea de asemenea crește zilnic.

Nasuri măiestrite. D-rul Leischner a făcut nas măiestrit cu o bucată de piele luată de pe pieptul fetei cu pricina, căreia un „prietin” îi tăiasse nasul cu briciul și o urășise de tot. Alt caz e la un om, căruia boala lupus (luparea) făcuse să-i cază nasul. Lucrul nu e așa de lesnicios cum s'ar crede. Bucata de piele cu pătura de grăsime de sub nas a tăiat-o de pe piept și a lipit-o cu pielea dela mână și apoi a așezat-o la nas. După patru luni a putut în sfârșit face puntea nasului și nările.

Steaua Marte. Despre planeta sau steaua Marte s'au scris multe și ea e mult cercetată de ocheanele astronomilor. Pe suprafața ei s'a văd dungii mari, regulate, despre cari se crede, că ar fi canale de apă, făcute de ființe, asemenea nouă. Astfel s'a crede, că Marte ar fi locuită de un fel de oameni inteligenți și că noi pământeni am putea comunica cu ei prin telegrafia fără sârmă sau prin alte semne. Aceasta s'ar putea încerca mai ușor când pământul ajunge mai aproape de Marte, ceea ce s'a va întâmpla în Septembrie c. Atunci ne vom afla în depărtarea cea mai mică de Marte, de vre-o 60 milioane km. Pe atunci astronomii fac mari pregătiri, spre a observa ce se petrece pe Marte. Despre planul inginerului american Tesla de a trimite telegrame fără fir cu ajutorul electricității dela cataractul Niagarei, nu se mai aude nimic. Astronomul american Pichering însă a pregătit nește oglinzi uriașe, cu cari va reflecta lumina soarelui asupra lui Marte dimineța și seara. Primele încercări se vor face în Iulie. Astronomul Todd și-a propus să se ridice cu balonul în nopțile din Septembrie pentru a putea înregistra mai ușor eventuale semne de telegrafie fără fir dela Marțieni. Primirea unui semn de viață dela Marte ar fi unul din cele mai însemnate evenimente în istoria omenirii noastre pământenești.

Björnson. Despre marele poet norvegian s'a răspândit știrea, că a murit, dar în urmă s'a desmintit. Medicii însă spun, că nu poate trăi decât câteva zile. Bătrânul poet suferea de câtva timp și boala l-a răpune. Mai anii trecuți, cum știm, și-a ridicat glasul pentru popoarele apăsate. Björnson s'a născut la 1832, în valea Dovrefield din Norvegia. Scrierile lui i-au câștigat mare renume, în toată Europa, în deosebii sunt admirate dramele, cari sunt traduse în toate limbile. În anul viitor vom da probabil portretul marelui scriitor.

„GRĂNITERUL“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în H.-Dobra.

Activa.		Contul Bilanțului.		Pasiva.	
Casa	19,338	35	Capital societar	250,000	—
Bon la Cassa de păstrare postală 910-94			Fond de rezervă *)	86,365	28
Bon in Giro-Conto la banca Austro-Ung. și la alte bănci	5,627-02	96	Fond de penziune	41,490	96
Cambii	828,834	35	Depuneri spre fructificare	549,320	73
Cambii cu acoperire ipotecară	351,441	—	Reescont	319,571	—
Obligațiuni	6,655	—	Dividende neridicate	189	—
Credite in Cont-curent	86,780	10	Diverse conturi creditoare	6,736	22
Efecte	9,510	—	Interese tranzitoare	35,474	05
Imobile	3,879	87	Profit curat	35,359	02
Cereale in magazin	3,944	84			
Diverse conturi debitoare	4,825	49			
Mobilier	3,065-89				
după amortizare de 10%	306-59	30			
	1,324,506	26	*) Dotațiunea anului crt. K 11,359-03,	1,324,506	26

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	27,671-78		dela cambii	75,545-51	
pentru fondul de rezervă	3,277-28		dela cambii cu acoperire ipotecară	15,281-17	
pentru fondul de penziuni	2,171-86	33,120	dela obligațiuni	576-37	
pentru reescompt		18	dela credite in cont-curent	3,194-96	
			dela efecte	482-50	94,980
Spese:			Provizii și venit dela cereale		54
salare	12,534-14				
chirie și relut de cuartir	1,770-—				
tipărituri, registre, porto și alte					
spese de regie	4,962-25	19,266			
Dare:					
erarială și comunală	7,244-86				
10% după inter. depun.	2,767-18				
10% „ int. fond. de rez.	327-73				
10% „ „ depenz.	217-18	3,312-09			
Amortizări:					
din mobilier	306	59			
Profit curat	35,359	02			
	115,776	05		115,776	05

H.-Dobra, la 31 Decembrie 1909.

Adam Leșnican m. p., director-executiv
Alexe Odor m. p., contabil
Iosif Lissa m. p., revizor expert al „Solidarității“

DIRECȚIUNEA: 37 1—1

Iosif Morariu m. p.,
N. Gostac m. p.,
Dr. Iosif Popoviciu m. p.,
Dominic Rațiu m. p.,
Toma Roșiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.
 H.-Dobra, la 12 Ianuarie 1910.

Adrian Olariu m. p.,
Ioan Comloși m. p.,
Ioan Șulaga m. p.

„GRĂNITERUL“ instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Hunyad-Dobra.

Anul fondării 1898. Filială în Soborșin. Anul fondării 1898.

Capital social K 250.000 Fond de rezervă K 98.000

Depuneri peste jumătate milion coroane.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților **6%** interese.

Capitalizarea intereselor la 30 Iunie și 31 Decembrie. 37 1—3

Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 2000 coroane să plătesc și fără abdicere.

Atât centrala cât și filiala acordă credite personale pe cambii și obligațiuni cu cavenți, apoi imprumuturi ipotecare, la cari actele de întabulare institutul le face clientelei gratuit. Dă avanzuri pe efecte publice și alte valori (Lombard). *Cumpără și vinde realități.*

Posede în piața Dobrei un magazin mare de produse, deci cumpără și vinde bucate atât în gros, cât și în detail, care ram să va cultiva și la filială.

Atât deponenții cât și debitorii institutului din depărțări, cari fac plătirile prin postă, primesc dela institutul nostru libele de Cheque-uri postale pentru Clearing, prin folosirea cărora asemnarea oricărei sume mari, **estă scutită** de post-porto. Direcțiunea.

Lemne de foc, mărunte și leături

in mic și cu vagonul să află la

Eduard Zimmermann
Bahngasse 14.

323 6—12

Doi băieți

in etate de 14 ani se primesc la **Lazar Banciu**, măsar în Turnișor. 19 3—3

Nici când!

nu mai schimb altul cu săpunul meu, de când folosesc *săpunul de lapte de crin-Steckenpferd* (marca Steckenpferd) de Bergmann & Co. Teschen a. E. fiindcă acest săpun rămâne singur cel mai eficace decât toate săpunurile medicinale, cum și pentru îngrijirea unui teint frumos, moale și delicat. Bucata cu 80 fileri să capătă în toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile etc. 40 1—40

Lipsa de sânge.

Delăturați aceasta boală cerebicoasă cu EMULZIUNEA SCOTT, până nu progresează prea mult. Cine ia mai întâiu EMULZIUNEA LUI SCOTT va fi surprins, cum îi se roșesc obrazii și îi se umplu și cum capătă nou curagiu și poftă de viață. In

Emulziunea lui Scott

vin în folosință exclusiv cele mai curate părți constitutive, și prin procedura de preparare SCOTT, aceste se prefac în o Emulziune gustoasă și ușor de mistuit. Acesta e secretul nenumăratelor succese, la cari se ajunge pretutindenea cu

EMULZIUNEA SCOTT

unde aceasta se ia contra lipsei de sânge. Emulziunea Scott și-a câștigat cu drept cuvânt renumele de Emulziune neîntrecută de model.

Garantat curat numai cu marca — pescarul — ca semn al procedurii lui Scott.
 227 21—28 **Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 f.**
 Să capătă în ori și ce farmacie.

Valoroasele cărți

ale savantului canonic

† Dr. Augustin Bunea

1. *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fl.
  2. *Cestiunea din dreptul și istoria bis. române unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 2 cor. Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fl.
  3. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în șematismul Archiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 cor.
  4. *Episcopii P. Aron și Dionisie Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fl.
  5. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor.
  6. *Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria*, 3 cor.
  7. *Mitropolitul Sava Brancovici* 1 cor. 50 fl.
  8. *Amintirea lui T. Cipariu* 50 fl.
- Se află de vânzare la „Foaia Poporului“ Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

De vânzare sau arândare

o casă și o moșie

Din cauza schimbării locuinței a proprietarilor se vor vinde sau da în arândă în comuna Neustadt (comitatul Târnava-mare), la 1 Martie a. c., la 11 ore înainte de amiază, toate realitățile Dnei *Emilia Gunnesch*, și anume:

1. O casă cu 7 ferestri, de cătră stradă, dimpreună cu toate edificiile laterale.
2. O moșie comasată, cam 15 jugăre, în apropiere de comună.

Ceice doresc a licita vor avea a depune vadiu. Amănunte mai de aproape se dau la Doamna **Emilia Gunnesch**, *Sighișoara*, Bunnergasse. 42 1—3

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor. 5-50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remont. cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanță de 3 ani, un ac excelent de cravată cu simți brillant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de pept, gar. 8%, aur double, 6 bucăți batista de in veritabile, revizite de scria eleg. de nickel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escolente în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, neînconjurate de lipsă în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoarea după costă numai Cor. 5-50. Expediția per rambursă prin

casa de export 12 3—

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Pentruce nu gvinde banii numai decât retour.

„Sucursala băncii comerciale ungară din PESTA“

Sibiu, Piața mare Nr. 2.

Inițiată în anul 1841. • Capital de acții de rezervă Cor. 94,000.000.— • Centrala în Budapesta.

Primește bani cu libele de depunere

și plătește fără nici o abdicere, pe lângă cea mai favorabilă procentuare.

Darea după interese o plătește institutul din al său, dela 1 Ianuarie 1910.

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

Toate informațiile dorite să dau cu plăcere.

6 5—

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I: **Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete,** cel mai bogat asortiment de cravate, de ciorapi și articli de legat, indeosebi ciorapi pentru balaș, cea mai bună calitate; rufe de tricot, lână și bumbac. 819 8—26

Secția II: mai nainte M. Daniel: stofe de haine, barchente, flanele de tenis, perină și haine de pat, articli de blănărie. **Jolgiuri și șifoane,** albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnituri, fețe de masă și coperitoare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și nafrâmi, stofe de dantelă și de perdele, covoare înaltimea patului și în casă și linoleu. Cele mai bune oxforduri pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastre.

Mănuși glăce și de stofă escelente! Articli de blană și de stofă, cu prețuri reduse până la Crăciun.

Gustav Zimermann, Piața-mare 1.

Vinuri bune vechi din anii 1907 și 1908

în cantitate mai mare se află spre vânzare pe lângă prețuri moderate la 27 3—5

Ieronim Spornic

Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vienez și pariziene. 86 45—

Picurii de stomach de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell“, sunt cel mai bun leac, valorat de 30 ani, contra la orice suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc. Să capătă în farmacia cu prețul de 80 fileri și Cor. 1-40. 6 sticle cu 5 Cor. 3 sticle duble cu Cor. 4-50, expediază franco producătorul C. Brády, farmacia „Regele Ungariei“, Viena, I. Fleischmarkt 1. Depou 241.

Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrierea, ca pe chipul din clișeu de aci. 9 5—20

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslășire, care să capătă gratis și franco prin „Priv. Schwanen-Apothek“, 177 Frankfurt a M. (Germania). 30—82

Nobilități de vițe de vie și surcei.

Deja acum încheiu contracte de livrare pentru toamna acestui an sau pentru primăvara anului viitor, pentru toate cantitățile, cu prețurile cele mai ieftine.

Spre scopul de a-mi mări stabilimentul meu sunt aplicat a opera în comun cu proprietari de vii sau cu comercianți, ca Asociație.

Correspondență în limba română maghiară și germană.

Adresa: Alexandru Szücs Fiul, cultivător de vii, Bihardiószeg, Ungaria. 289 17—26

Vinuri de masă escelente,

litra cu 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negatoria de vinuri 145 35—

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Ureznului 20

Grand Hotel „Ostbahnhof“

Budapesta, VII. Thököly-ut 18, Telefon 64—57. Vis-a-vis cu latrea de plecare a călei ferate de Ost, aranjat cu cel mai mare confort. Prețul odăilor dela Cor. 2-40 în sus, inclusive lumina electrică. Pentru domni oficeri evartir transceanal. Oficiu postal și telegrafic în hotel. Comunicație electrică din toate părțile. Să capătă ieftin odă lunară. Pensionat de rangul prim în hotel, dela 6—8 Cor. Incălzire centrală. 308 6—6 Proprietar Hersch Samu

Sarea de stomach

a farmacistului Schaumann

în compoziția sa îmbunătățită de nou, introdusă cu cel mai bun succes de mai mult de 30 ani, este și rămâne cel mai bun mijloc contra tuturor felurilor de boale de stomach, a boalelor de intestine și lipsei de apetit. Nu ne putem lipsi de el la regularizarea și păstrarea unei bune mistuiri. Cine are înclinare spre slăbire să ia asemenea sare de stomach de două ori pe zi.

Prețul unei cutii Cor. 1-50. Expedare zilnică pe postă cu rambursă, de cel puțin 2 cutii. Să capătă în toate farmaciile și drogheriile.

Depozit principal laboratorul chemic-farmaceu. al farmacistului 290 7—20 Iuliu Schaumann lângă Viena.

Distins cu numeroase prime-premi și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine

Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körut 22.

Își recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblățit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körut 22.

Garanță deplină pentru îmblățit escelent!

802 Novitate singur esistentă! 12—20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neesperat om.

Listă de preț gratis și franco.

Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Voiești să te însori?

Suntem imputerniciți din partea mai multor dame (Intre cari unele cu copii nelegiuți sau cu scăderi trupesti etc), cu avere dela 5—500,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grațioasă să scrie pe adresa

L. Schiesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 24—52

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 249 8—10

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură — la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::
Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.
Epediție zilnică. 242 19—28

Viță oltuito de vie

in sortare conștientoasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

in cele mai bune soiuri de vin și de filerii și pentru struguri de masă

Pădureți de acății și gledioi

liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă ardeleană alui

Mihail Ambrosi
in Mediaș (Medgyes Nagyküküllömege).

Prietinul viierului 254 18—

catalog al soiurilor și prețurilor împreună cu instrucțiune populară și practică pentru plantarea viilor să trimită la cerere ori și cui gratis și franco.

P. T.

Aduc la cunoștința Onoratului Public, că am închiriat restaurantul „Grand-Bierhalle“ în palatul consistorial, unde sub numirea

Grand-Restaurant BROTE

voi servi mâncări bine pregătite, bere de Steinbruch și vinuri alese.

Primesc abonamente la masă pentru ameazi și cină.

Cu toată stima

LIVIU BROTE

O mare prăjitorie de cafea

și
moară de măcinat, mânăată cu forță electrică

in legătură cu prăvălia mea de articli de băcănie — dar ca secție specială — am înființat în Sibiu, Piața-mare Nr. 20, după cel mai nou și bun sistem și invitat onor. public să binevoiască a le cerceta.

Totodată imi iau voie a face cunoscut onoratorilor econoame, că mai jos insemnatele

amestecuri de cafea

— prăjire aproape zilnică — să compun cu cunoștință de specialitate, așa că eu sunt în plăcuta poziție a furnisa nu numai calitativ cea mai escelentă cafea, ci și prin fixarea celor mai ieftine prețuri, imi voi da silința a mulțumii pe deplin in toate privințele pe onor. mei musterii.

Amestec	A. 1 kilo	Cor.	2-80
„	B. 1 „	„	3-20
„	C. 1 „	„	3-60
„	D. 1 „	„	4-—
„	E. 1 „	„	4-40
„	F. 1 „	„	4-80

Prăjit deschis sau închis.

La dorință să măcină proaspăt.

Mai departe am în depozit mare asortiment de cafea crudă (neprăjită) cu prețurile cele mai ieftine.

La comandă pe postă dela 3 kilo în sus — fie și soiuri deosebite — rebonific jumătate din porto.

Cu distincă stimă

Ludovic Fuchs

Piața-mara Nr. 20.

824 8—10

MOBILE folosite, cu bucată cum și aranjamente complete de odăi

cumpără la permutări, transferări și alte ocazii și vinde de aceste cu prețuri convenabile

MARTIN LANG, măestru măsar

SIBIU, Kälbergasse Nr. 2 și 6.

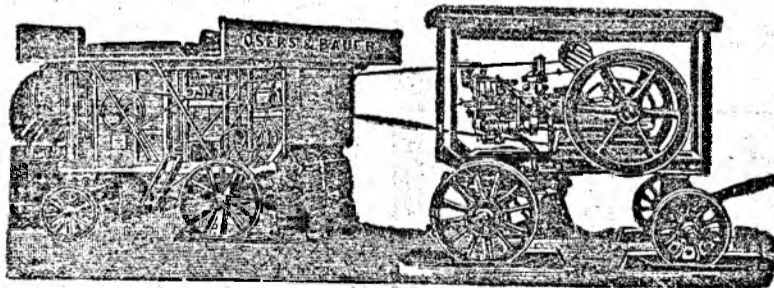
Toate lucrările pentru zidiri, cum și reparaturile să preiau în atelierul meu, in casa proprie Kälbergasse Nr. 6 cum și in localul de boltă Kälbergasse Nr. și să esecută prompt și solid.

268 5—

Osers și Bauer fabrică specială pentru construirea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygasse 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit. Motoare ou benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent (2—3 fileri spese de mânăre). Preste 1000 aranjamente în mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.

In timpul din urmă am furnisat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme: Schlosser Ioan, Sas-Vesenz, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucerdea-vinoasă-ungurească 1. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băciță, Nucet, 1 Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Falf Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit.

89 45—

5500
de certificate dela medici și privați autenticate de notariul public dovedesc, că
Caramellele de piept
cu cei trei brazi
ale lui Kaiser
delătură mai bine

TUSA

răgușeala, troacna, catar, tusa măgărească
Pachet 20 și 40 fliori. Doză 60 fliori.
Să capătă la Iosif Zimmermann Sibiu la Ianos Budaker in Székely-Keresztur (Cristurul-săcuiesc) cum și în toate farmaciile, drogheriile și băcăniile mai bune.

Ludovic Ferencz,
croitor de bărbați,
Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de lână
în mare asortiment
noutățile
sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salo, cu prețuri foarte moderate.
Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardsiuri și „Kajlan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.
Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.
In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.
Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Specialitate nestrămutată de struguri!
Ca să pot dovedi aceasta la strugurii »Delavare» am lăsat să se facă fotografii originale dela aceste vițe, cari sunt provăzute cu adeverința unui notar public reg. Fotografiiile cuprind: O viță de 20 ani, fără defecte, cu rod bogat. 32 de butuci de vie, o viță înaltă de 4 ani, 168 butuci și 11 bucați de vițe înalte, în un gir, de 4 ani, cu preste 1600 lemn de struguri fără defecte, sănătos. Toate aceste au fost fotografate acolo, unde câțiva metri mai departe s'au nimerit strugurii europeni, pe lângă stropirea de 4-5 ori. Anul acesta s'a dovedit, că nici un fel de boală n'a stricat acestui soi de struguri fără a fi stropiți. — Afară de aceasta e de mare avantaj, că aceste vițe nu e lipsă să fie nobilitate și e de prisos a fi îngropate, căci larna nu îngheață. Vinul e de calitate primă și bogat. Sub acest nume sunt în comerț soluri de lână de mai puțină valoare, deci cine vrea să-și procure soiul veritabil și cel mai nobil, să nu cumpere decât vițele »Delavare» a lui Gabriel Nagy. Eu trimit descripție detaliată despre »Delavare», cu fotografie adeverită de notariul public, în execuție colorată și alte 40 de chipuri frumoase în text în
289 A 3-7
Prețcurantul ilustrat, gratis și franco fiecăruia, care îmi dă adresa. Cereți încă azi acest catalog bogat și instructiv, care dă deslușiri detaliate și cu privire la nobilitatea vițelor de vie și la agricultura.
Gabriel Nagy, mare proprietar de vii în Koly (Ungaria)
stațiune de postă, telegraf și telefon. Corespondență ungară, română, germană, croată și sârbească.

Am onoare de a aduce la cunoștința preonoratului public călător, că necrușând nici o oboseală precum și cheltuială am renovat hotelul, restaurantul și cafeneaua conduse de mine de 10 ani sub firma
„Hotel MIHAIU“
Strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,
adaptându-le conform cerințelor timpului și comodității onor. public călător.
Odăi confortabile și curate incl. luminat și serviciu dela cor. 1'60 în sus.
Odăle de scaldă
Cafenea și restaurant de mână primă în casă. Culină escelentă, prețuri ieftine și serviciu atent. — **Bere proaspăt** și anume sibiană de Habermann, bere neagră de trei stejari și bere Dreher de Steinbruch, precum și **vinuri curate și naturale** de butoi sau butelii.
Mulțumind pentru încrederea dovedită față de mine și până acuma în o măsură atât de mare, rog a mi-o păstra-o, onorându-mă și pe viltor și semnez
Sibiu, 1909, Septembrie.
cu stimă
IOAN MIHAIU
hotelier și propriet.

Auleo!
La tusa, răgușală și întrocănare ajută sigur și repede
Pastilele de piept ale lui Egger
au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.
Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.
Depoul central:
farmacia „La palatin“
Budapest, VI, Váci körút 17.
Trăiască!
Pastilele lui Egger mă scapără iute.
In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E Rummel, Karl Pissel, August Teutsch.
In Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.
240 20-26

Singurul institut de asigurare ardelen
„TRANSYLVANIA“
Strada Cisnădiei 5. **SIBIU** Strada Cisnădiei 5.
recomandă
Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și
Asigurări asupra vieții
(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plățire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.
18 8—
Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Aculsiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului în condiții favorabile.

BALSAMUL farmacistului **A. THIERRY**
— Scutit prin lege. — 10 4-26
Singurul veritabil cu călugurița ca marcă de scutire.
Are efect sigur la toate îmbolnăvirile organelor de respirație, tuse, scuipat de flegmă, răgușală, catar de gâtje, boale de plumăni, sgârșiri de stomah și alte dureri de stomah, aprinderea tuturor organelor interne, lipsa de apetit, mistuire grea, îngrășare etc. Estern la toate durorile de gură, durero de dinți, rane de arsură, junghiuri de membre, bube, special influența etc. 12 sticle mici sau 6 duble sau o sticlă de familie specială, pentru călătorie Cor. 5,
Alifie de centifolii a farmacistului A. THIERRY
singura veritabilă, de efect surprinzător, sigur și neajuns, chiar și la răni vechi, fel de cancer, umflături, răniri, aprinderi, picioare slabe, abscese, depărtează toate corpurile străine, matoriile de coptură, face adeseori de prisos operații duroroase.
2 doze Cor. 3'60.
Să ne adresăm la
Farmacia-Ingerul protector a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch

Garduri grozav de ieftine!

Foarte de lipsă pentru economi, proprietari de vii și economi ce se ocupă cu prăsirea a tot felul de alițe de casă.

Cea mai practică, mai ieftină și mai ușoară îngrădire cu sîrmă (drot) în prezent.

Împletitura „Hungaria“

construită din fer pentru sîrmă și cu poleitură de zinc, este, în urma multor avantagii și a diferitelor împletituri, în toate statele europene cum și în Statele-Unite din America patentată.

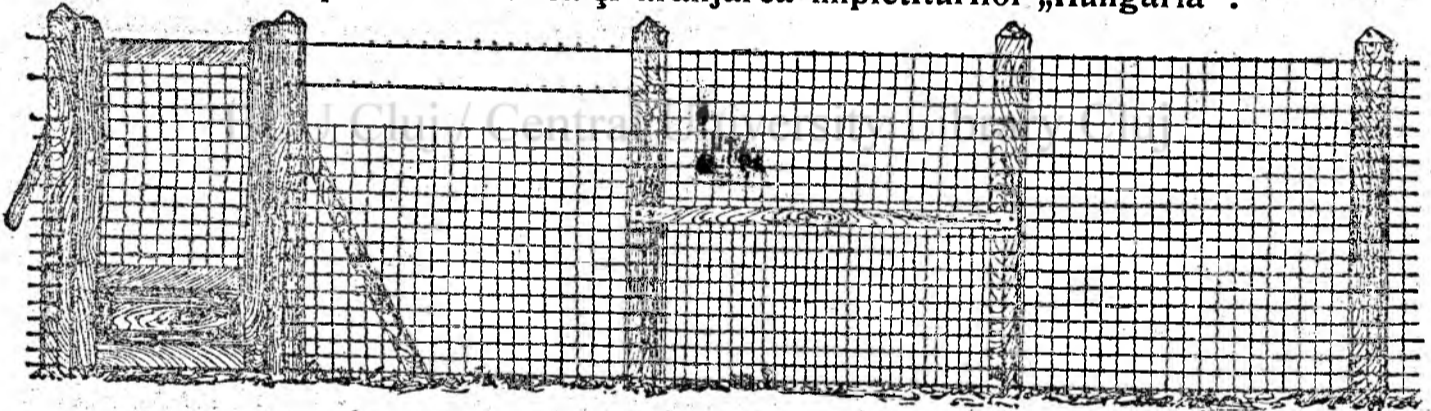
În urma împletiturilor și a ochiurilor înguste este cu neputință ieșirea afară chiar și a celor mai mici animale.

Partea de sus și de jos a gardului e cu ghimpi, ceea ce îngreunează orice sărire peste gard. Cele două sîrme lungi sunt împletite în forma unei funii, prin ceea ce gardul este de o tărie deosebit de mare, iar sîrmele verticale și crucișe împiedică orice încercare de a ruina sau găuri gardul. Montarea și așezarea împletituri „Hungaria“ este cea mai ușoară ce se poate; mai cu seamă, că acest gard sau împletitură se poate trage cu mâna și apoi să leagă de stâlpii de lemn, bătându-se cu cuie în acești stâlpi.

Singurul fabricant al acestei împletituri este

Alexandru Haidekker : fabrică de sîrmă pentru :
garduri, grătii și împletituri,
Budapest, VIII, Üllői-ut Nr. 48/84.

Model pentru folosirea și aranjarea împletiturilor „Hungaria“:

Ușa Gard pentru grădini cu pomi Gard pentru ținerea gălilelor Gard pentru curți și grădini

Prețul împletituri „Hungaria“ construită din sîrmă de fer și cu politură de zinc este, fără nici un rabat:

ca. 5 cm. mărimea ochiurilor:

în depozit	1,	1 1/2	și	2 metri înălțime, diferite grosimi,					
	3	metri înălțime în	1.2,	1.4 mm., grosimea sârmei,					
	1.25	"	"	și gros. sârmei dela 2 până la 2.8 mm					
Grosimea sârmei	1	1.2	1.4	1.6	1.8	2	2.2	2.5	2.8 mm.
Prețul pro □ m.	30	40	50	60	70	80	94	112	132 bani

ca. 3×5 cm. (lungăreț) mărimea ochiurilor:

în depozit	1	metru înălțime, în diferite grosimi,							
	1 1/2	metru înălțime și gros. sârmei de 1, 1.2 1.4 mm.							
Grosimea sârmei	1	1.2	1.4	1.6	1.8	2	2.2	2.5	2.8 mm.
Prețul pro □ m.	48	58	78	88	98	108	128	148	168 bani

ca. 5×10 cm. (lungăreț) mărimea ochiurilor:

în depozit	în	înălțime dela 1	metru până la 1 1/2	metru.
Grosimea sârmei	2	2.2	2.5	2.8 mm.
Prețul pro □ m.	62	74	86	102 bani.

ca. 10×10 cm. mărimea ochiurilor:

în depozit	numai	de 1	metru înălțime.	
Grosimea sârmei	2	2.2	2.5	2.8 mm.
Prețul pro □ m.	42	47	57	67 bani.

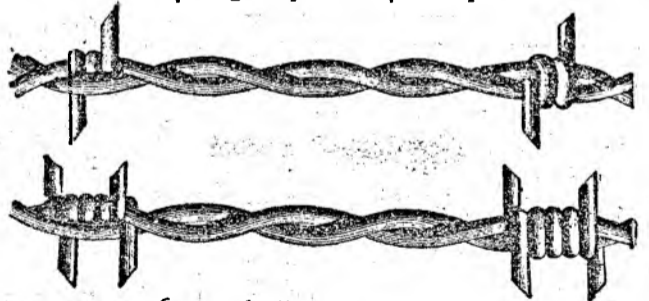
ca. 1 1/2×5 cm (lungăreț) mărimea ochiurilor:

în depozit	numai	de 1	metru înălțime.	
Prețul:	1	mm. grosimea sârmei	pro m ²	82 bani
	1.4	"	"	m ² 110 "

Pentru pachetare, transportare până la gară și predarea la gară să socotește 1 ban pro m², dar trebuie să fie comanda de cel puțin 50 metri cubici.

34 1-1

Împletituri cu 2 și 4 ghimpi din oțel cu poleitură de zinc

cu 6 cm. depărtare între ghimpi.

În role originale de 25 kgr. Prețul 45 coroane pro 100 kgr. (100 kgr. conține ca. 1000 metri în lungime, sîrmă cu doi ghimpi, s'au ca. 800 metri în lungime sîrmă de cea cu 4 ghimpi).

La cumpărări mai mici prețul este de 6 bani pro metru pentru sîrmă cu 2 ghimbi și 8 bani pro metru pentru sîrmă cu 4 ghimpi. Prețul ouilor după ce sunt de lipsă la țântuirea gardului și împletituri: cuie mai mici pro 100 bucăți 30 bani, cuie mai mari pro 100 bucăți 50 bani. Prețul ouilor ce sunt de lipsă la țântuirea ghimpilor de sîrmă este 80 bani pro 100 bucăți.

Număroase scrisori de recunoștință!

Mai departe se fabrică și livrează la firma de sus cu prețuri ieftine: cuie simple de mână și cuie de mașină din sîrmă împletită, ce se folosesc la tot felul de lucrări; grătii pentru vile, parcuri și terase din împletitură de sîrmă și oțel smelțuit; uși și porți construite frumos din solid; grătii pentru străcurarea șutului, pământ de grădină etc.; grătii de ferestri pentru grânare, botnițe pentru boi, prințatoare de schintei, cilindru pentru sortat la mașina de îmblățit, ciur, străcurătoare și tot felul de străcurători și articli de sîrmă.

Serviciu prompt, solid, exact și ieftin.